

Strategija EEA 2009–2013

Večletni program dela

Naslovnica: EEA
Zasnova: EEA

Pravno obvestilo

Vsebina te publikacije ne izraža nujno uradnih stališč Evropske komisije ali drugih institucij Evropskih skupnosti. Niti Evropska agencija za okolje niti osebe ali podjetja, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorni za uporabo podatkov iz te publikacije.

Vse pravice pridržane

© EEA, København, 2009

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira, če ni navedeno drugače.

Informacije o Evropski uniji so na voljo na spletu. Dostop je mogoč na strežniku Europa (www.europa.eu).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2009

ISBN 978-92-9213-024-4

DOI 10.2800/18142

Do okolja prijazna izdelava

Ta publikacija je natisnjena v skladu z visokimi okoljskimi standardi.

Natisnil: Schultz Grafisk

— Okoljski certifikat: ISO 14001

— IQNet — Mednarodna certifikacijska mreža DS/EN ISO 14001:2004

— Certifikat kakovosti: ISO 9001: 2000

— Registrirano v sistemu EMAS, št. licence DK — 000235

— Ekološko označevanje z oznako Nordic Swan, št. licence 541 176

Papir

Ponovni tisk — 90 g/m².

CyclusOffset — 250 g/m².

Oba papirja sta reciklirana in sta prejela znak za okolje Nordic Swan.

Printed in Denmark

Evropska agencija za okolje
Kongens Nytorv 6
1050 København K
Danska
Tel.: +45 33 36 71 00
Faks: +45 33 36 71 99
E-naslov: eea.europa.eu
Poizvedbe: eea.europa.eu/enquiries

Strategija EEA 2009–2013

Večletni program dela

Kratka predstavitev EEA

Evropska agencija za okolje (EEA) je evropski javni organ, ki se zavzema za zagotavljanje objektivnih, zanesljivih in primerljivih informacij o okolju. Cilj EEA je zagotoviti obveščenost nosilcev odločanja in splošne javnosti o stanju in razvoju okolja. EEA nudi tudi potrebno neodvisno strokovno znanje in tehnično podporo, ki Skupnosti in državam članicam omogoča, da uvedejo ustrezne ukrepe za varstvo in izboljšanje okolja, kot opredeljuje Pogodba in posamezni akcijski programi Skupnosti o okolju in trajnostnem razvoju. EEA deluje v partnerstvu z vladnimi ministrstvi in službami, mednarodnimi konvencijami in organi ZN, znanstveno skupnostjo, zasebnim sektorjem in civilno družbo.

EEA izvaja najrazličnejše celovite okoljske in tematske presoje. Med njimi so petletno poročilo o stanju in razvoju okolja, tematske in sektorske presoje, analize učinkovitosti ukrepov politike, projekcijske študije ter vplivi globalizacije na okolje in vire Evrope. EEA je pomemben vir ter skrbnik

podatkov in kazalcev o okolju, pa tudi ključni ponudnik okoljskega znanja in informacijskih storitev.

Evropska agencija za okolje (EEA) in Evropsko okoljsko informacijsko in opazovalno omrežje (Eionet) sta bila ustanovljena z Uredbo EGS št. 1210/90 z dne 7. maja 1990 (kakor je bila spremenjena z Uredbo ES št. 933/1999 z dne 29. aprila 1999 in Uredbo (ES) št. 1641/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2003). Odločitev, da bo sedež Agencije v Københavnu, je bila sprejeta leta 1993, EEA pa je začela delovati leta 1994. Ustanovni predpis EEA določa veliko nalog (člen 2) in prednostnih področij (člen 3); te EEA obravnava v sklopu svojih večletnih in letnih programov dela.

Strategija EEA 2009–2013 je četrti večletni program dela Agencije; njen upravni odbor jo je sprejel prek pisnega postopka na 52. seji 26. novembra 2008.

Naša vizija

Uveljaviti se kot vodilni organ na svetu za zagotavljanje pravočasnih, pomembnih in dostopnih podatkov, informacij, znanja in presoj o evropskem okolju.

Predsednik upravnega odbora EEA

---

dr. Karsten Sach

V imenu upravnega odbora se zahvaljujem dosedanjemu predsedniku Larsu-Eriku Liljelundu za predano in učinkovito vodenje upravnega odbora. V zadnjih nekaj letih so vprašanja o okoljski politiki spet v ospredju političnih načrtov, kar predstavlja trajen dokaz o delu EEA in potrjuje, da je njen prispevek zdaj pomembnejši kot kadar koli.

EEA je dobro uveljavljena in lahko še naprej razvija svojo vlogo ponudnika neodvisnih in preverjenih okoljskih informacij. Poleg tega bi rad poudaril še nekatere druge strateške teme, ki jih bo EEA obravnavala v naslednjih petih letih.

Nova strategija bo še naprej podpirala cilje okoljskih akcijskih programov EU. Tako bo delo EEA tudi v prihodnosti osredotočeno na podnebne spremembe, naravo in biotsko raznovrstnost, okolje in zdravje pa tudi na naravne vire in odpadke. Nova strategija pa bo tudi v prihodnje razvijala skupni okoljski informacijski sistem (SEIS).

Celovite presoje vplivov na okolje in pričakovan nov način razmišljanja, zlasti o ekosistemskih storitvah, ekološki učinkovitosti ter nastajajočih tehnologijah in inovacijah, bodo imeli ključno vlogo pri oblikovanju evropskih okoljskih politik. Dobro zasnovane okoljske politike so nujne in pozitivne za našo družbo in gospodarstvo.

EEA bo še naprej tesno sodelovala s sosednjimi državami, posebno z državami zahodnega Balkana. Pomembno je, da naše zgodnje in tesno sodelovanje ne le izboljšuje kakovost in obseg okoljskih informacij, temveč prispeva tudi k uravnoteženju okolja v teh državah.

Širši svet — poročilo EEA „Evropsko okolje — četrta ocena“, objavljeno leta 2007 v sodelovanju s 56 državami in znano kot Beograjsko poročilo, je vsebovalo ažurne in zanesljive informacije, povezane s politiko, o medsebojnem delovanju okolja in družbe na vseevropski ravni. Ponazarjalo je tudi, da je za uspešno izvajanje okoljskih politik potrebno delovanje vseh akterjev na svetovni in regionalni ravni.

Javnost, oblikovalci politik, znanstvena skupnost in politiki pripomorejo k delu, ki ga opravlja Agencija, ta trend pa naj bi se povečeval; podnebne spremembe, izginjanje biotske raznovrstnosti, kakovost vode in zraka — o vseh teh vprašanjih se vneto razpravlja.

Verjamem, da se bo to nadaljevalo le, če bo EEA v osnovi napredna in bo v naslednjih petih letih zagotavljala inovativne, pravočasne, ustrezne in z dokazi podprte informacije.

Predsednik Znanstvenega odbora EEA

---

prof. László Somlyódy

Delo Evropske agencije za okolje od njene ustanovitve podpira neodvisni Znanstveni odbor, ki ga sestavljajo izjemni okoljski znanstveniki, ki skupaj obvladujejo širok razpon okoljskih področij in zagotavljajo znanstveno podlago za izdelke Agencije. Agencija pokriva obsežen okoljski program in budno spremlja nastajajoče trende. Obenem ima ključno vlogo pri zagotavljanju ustrezne povezave med razpravami, ki se odvijajo na znanstvenem in političnem področju.

Znanstveni odbor pozdravlja novi večletni program dela EEA za obdobje 2009–2013 kot celovit in dobro usklajen dokument. Ne zajema samo področij narave, fizike, biologije, kemije in mehanike, temveč upošteva tudi pomen posledic politike, gospodarska vodila in sociološke omejitve. Ta interdisciplinarni pristop je jedro programa, ki zajema številne medsektorske teme in celovite presoje vplivov na okolje, ki jih bo izvedla Agencija.

Petletna poročila o stanju okolja in vseevropske ocene, ki jih izdeluje Agencija, so pomagale izoblikovati prednostne naloge okvirnih raziskovalnih programov. V tem pogledu je po mojem mnenju vloga Znanstvenega odbora še bolj dejavno pomagati pri oblikovanju raziskovalnega načrta za področja, ki jih zajema, kot tudi pripravi raziskovalnega načrta za porajajoča se tehnološka vprašanja, kot so biotehnologija in nanotehnologije.

Z opredelitvijo bolj celostnega pristopa k okoljskim, gospodarskim, družbenim in tehnološkim vprašanjem bo Znanstveni odbor pomagal vzpostaviti povezave in ohraniti tesnejši dialog ne le z akademiki in raziskovalnimi partnerji, temveč tudi z nevladnimi organizacijami, industrijo in državljani.

Okvir, v katerem dela EEA, se hitro razvija. Zato je pomembno, da se priložnosti, ki jih prinaša nov razvoj dogodkov, izkoristijo, na primer Sistem za globalno spremljanje okolja in varnosti (GMES) in druge obsežne pobude za opazovanje. Te bodo verjetno korenito spremenile način zagotavljanja podatkov, informacij in kazalcev.

Zlasti je pomembno, da Agencija v obdobju 2009–2013 s pomočjo članov Znanstvenega odbora nadaljuje raziskovanje porajajočih se vprašanj za nadaljnje načrtovanje raziskav ter da opredeli znanstvene vrzeli in predvidi okoljske raziskave tako na evropski kot nacionalni ravni, kar bi lahko vplivalo na prihodnost raznolikih okoljskih izzivov, s katerimi se Evropa sooča danes.

Novoizvoljeni predsednik Znanstvenega odbora EEA je dr. Detlef Sprinz.

Izvršna direktorica EEA

---

prof. Jacqueline McGlade

Strategija EEA opredeljuje naše načrte za prihodnjih pet let. Temelji na obstoječih in prihodnjih informacijskih potrebah, skupen poudarek pa je na mnogo obsežnejši uporabi okoljskih informacij, ki jih Agencija zbira. Naše dejavnosti racionaliziramo, ustvarjamo nove delovne metode in pripravljamo nove načine, da bi se okoljsko razmišljanje uveljavilo kot središčno pri oblikovanju gospodarskih in družbenih politik.

Novi načini razumevanja okoljskih informacij

Narava je večinoma javno dobro, last vseh, čeprav zanjo ne skrbijo vsi. Če želimo ceniti koristi narave, moramo najti načine, da omogočimo njeno varovanje in ohranjanje za ustrezno ceno. Pri EEA bomo pripravili ustrezno uradno statistiko za storitve na področju ekologije in okoljske dobrine, ki bo na voljo skupaj s tradicionalnimi dobrinami našega gospodarstva. V tem okviru bomo potrdili metodološko podlago za mednarodni sporazum o okoljskem računovodstvu in izdelali oceno evropskih ekosistemov in storitev — Eureka 2012. V prihodnosti bomo tako lahko prikazali, kako lahko podjetja in vlade vključijo ekosistemske storitve v preoblikovanje svetovnega gospodarstva.

Novi načini uporabe okoljskih informacij

Vsi potrebujemo najnovejše informacije o svojem okolju. Na primer, število oseb, ki so izpostavljene visokim ravnam ozona in trdnih delcev, narašča s

širjenjem urbanih območij. Dostop do podatkov o ozonu v skoraj realnem času je zdaj mogoč prek „Ozonske spletne strani“ EEA, s katerim se seznanja zdravnike in bolnišnice, da se zagotovi sistem obveščanja izpostavljenih posameznikov. Pri EEA bomo zagotovili podatke o kakovosti zraka na spletu, in sicer z uporabo zemeljskih opazovalnih postaj in opazovanja zemlje v sklopu programa GMES, s čimer bomo partnerjem iz zdravstvenega sektorja omogočili, da bolje razumejo prevladujoče bolezni dihal, povezane z okoljem.

Novi načini prepoznavanja nastajajočih okoljskih problemov

Izjemno pomembno je predvideti, kakšne vrste informacij bodo oblikovalci politik, industrija in državljani v prihodnosti potrebovali za odločanje. V publikaciji Signali, ki je dobila novo podobo, bomo našim bralcem predstavili tista vprašanja, ki bodo po našem mnenju zelo vplivala na delo v prihodnjem letu. Tipični primeri, kjer je EEA prehitela javno povpraševanje, so agrogoriva, energetske subvencije, vrednotenje ekosistemskih storitev in elektromagnetno sevanje. Naše delo temelji na previdnostnem načelu, ovrednotenju bremena dokazovanja, odločanju glede na različne stopnje negotovosti ter uporabi modelov in scenarijev v podporo odločanju. V naslednjih petih letih bomo ustvarili preprost račun, s katerim bomo lahko predvideli možne vplive na okolje, ki izhajajo iz obstoječih in prihodnjih družbenih in gospodarskih gonil.

Novi načini dela

Vse več ljudi je prepričanih o pomenu okolja v njihovem življenju, zato se je povpraševanje po zanesljivih lokalnih informacijah izredno povečalo. Zagotavljanje informacij prek omrežij EEA se je izkazalo za edinstveno in pozitivno izkušnjo. Z naj sodobnejšimi tehnologijami in programsko opremo smo uspeli izkoristiti znanstveni napredek na področju spremljanja in opazovanja. Zavedamo se, da lahko opazujoči državljani, zlasti tisti, ki živijo v oddaljenih regijah ali so blizu okolju v svojem zasebnem ali poklicnem življenju, veliko povedo. Pri delu v regijah, kot je Arktika, je pogosto domorodno prebivalstvo tisto, ki hitreje opazi spremembe, kot pa dobro zasnovan program vzorčenja. Zelo pomembna bo podrobna analiza teh virov dokazov na uradnem

---

---

področju ocenjevanja in analiz. EEA širi in gradi svoja omrežja in vire za opazovanje in pridobivanje znanja prek svojega globalnega okoljskega observatorija za državljane. V naslednjih petih letih bomo povečali

število programskih rešitev s pomočjo skupnega okoljskega informacijskega sistema (SEIS) ter tako zagotovili vrsto storitev za spremljanje stanja okolja na svetovni in krajevni ravni.

Naš cilj

Večina Evropejcev se strinja, da ima okolje velik vpliv na kakovost njihovega življenja ter da imajo svetovni trendi pri tem vidno vlogo. Želijo, da se pri odločitvah o transportu, energiji, nastanitvah, kmetijstvu, ribištvu, živilih in zdravju upošteva tako okolje kot tudi gospodarske in družbene potrebe. Podjetja si prizadevajo tudi za več inovacij in ekološko učinkovitost, da bi izpolnjevala strožje okoljske standarde in ostala konkurenčna v gospodarstvu.

V zadnjih 30 letih so bili Evropejci priča bistvenemu zmanjšanju izpustov onesnaževal zraka, 95 % zmanjšanju proizvodnje kemikalij, ki škodujejo ozonskemu plašču, pripravi sporazuma o zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, inovativnemu načrtu za trgovanje z ogljikom in z izravnavo, varstvu živali in rastlin, izboljšanju kakovosti celinske vode in vode obalnih morij ter splošnemu dostopu do varne pitne vode. Številne teh izboljšav so bile posledica izvajanja okoljskega pravnega reda Skupnosti.

Obenem pa državljani ostajajo zaskrbljeni zaradi podnebnih sprememb, kakovosti zraka, ki ga dihajo, ravnanja z odpadki in vplivov kemikalij. Imajo mnogo vprašanj o tem, kaj se dogaja z okoljem ter kako bo to vplivalo nanje in na prihodnje generacije.

Cilj EEA je evropskim nosilcem odločanja in državljanom zagotoviti dostop do pravočasnih in ustreznih informacij in znanj, ki tvorijo trdno podlago za okoljske politike, pomagati odgovoriti na njihova vprašanja o okolju v njihovem vsakdanjiku in zagotoviti, da se okoljsko razmišljanje in izobraževanje vključi v sprejemanje odločitev.

Te cilje želimo doseči v naslednjih petih letih na naslednje načine:

- z nadaljnjo podporo izvajanju evropske okoljske zakonodaje s pomočjo analiz in presoj o evropskem okolju,
- z zagotavljanjem neprekinjenega dostopa do visoko kakovostnih okoljskih podatkov, informacij in storitev,
- z izdelavo celovitih presoj vplivov na okolje in projekcijskih študij za Evropo in vse bolj v svetovnem okviru,
- z obravnavanjem ključnih okoljskih prednostnih nalog političnih programov,
- z izboljšanjem komunikacije in posredovanjem uporabnikom prijaznih in večjezičnih informacij nosilcem odločanja in državljanom prek multimedijskih sredstev.

Naša strategija za obdobje 2009–2013

V zadnjih nekaj letih se je zavest o okoljskih spremembah in nujnosti ukrepov politike povečala. To pa je privedlo do bliskovitega porasta okoljskih pobud in nastanka ustanov. Cilj naše strategije je odzvati se na te spremembe z boljšo časovno usklajenostjo, prostorsko ločljivostjo in kakovostjo okoljskih podatkovnih tokov, vzpostavljanjem novih virov podatkov, kjer so ti potrebni, in spodbujanjem večje vključenosti znanja o povezavah med ekosistemi in glavnimi družbeno-gospodarskimi vidiki ter izboljšanjem kakovosti in učinkovitosti okoljskega izobraževanja v Evropi.

Strategija EEA 2009–2013 je četrti večletni program dela. Temelji na uspešno izpolnjeni strategiji za obdobje 2004–2008, ki je bila zasnovana na ključnih prednostnih nalogah šestega okoljskega akcijskega programa, in na podlagi katere se je Agencije uveljavila kot ključni ponudnik okoljskih podatkov, informacij in znanja v Evropi.

Ocena učinkovitosti EEA za leto 2008 navaja, da je „Agencija ... najučinkovitejši način za zagotavljanje proizvodov in storitev, ki jih zahtevajo deležniki. ... Težko si je predstavljati... zagotavljanje izvajanja nepristranskih in zanesljivih informacij prek katerega koli drugega od možnih mehanizmov, ki so na voljo evropskim organizacijam“.

Ocena za leto 2008 vsebuje tudi številna priporočila o določanju prednostnih nalog in razširjanju. Ta priporočila so bila upoštevana pri opredelitvi prihodnjih prednostnih nalog in oblikovanju virov Agencije.

Naša nova strategija temelji na treh poglavitnih dejavnostih:

- nadaljnja podpora informacijskim potrebam, ki jih določa EU in mednarodna okoljska zakonodaja ter zlasti njen šesti okoljski akcijski program;
- zagotavljanje pravočasnih ocen o tem, kako in zakaj se spreminja okolje ter ali so bile okoljske politike, vključno s šestim okoljskim akcijskim programom, strategijo trajnostnega razvoja v EU in drugimi s povezanih področij, učinkovite;
- izboljšanje usklajevanja in razširjanja okoljskih podatkov in znanja v Evropi.

Ta strateški dokument opisuje dejavnosti EEA na štirih področjih:

- okoljske teme
- medsektorske teme
- celovita presoja vplivov na okolje
- informacijske storitve in komunikacije

Delovanje EEA zajema dve dodatni strateški področji, in sicer upravljanje ter vodenje.

Cilji

Naši osnovni cilji v obdobju 2009–2013

Osnovni cilj EEA bo zagotoviti celovite sklope podatkov, skupine kazalcev, ocene in analize na evropski, širši evropski in regionalni ravni, s čimer bo zagotovila trdno podlago za odločanje glede okoljskih politik v EU in državah članicah ter za sodelovanje s kandidatkami in možnimi kandidatkami ter državami, ki so zajete v evropski sosedski politiki.

Še naprej bomo intenzivno sodelovali z omrežjem Eionet, sodelujočimi državami in številnimi partnerskimi ustanovami, vključno z Evropsko komisijo, ministrstvi in vladnimi službami, mednarodnimi konvencijami in organi ZN, znanstveno, tehnično in raziskovalno skupnostjo, zasebnim sektorjem in civilno družbo, s ciljem zagotavljanja ustreznosti in kakovosti podatkov, analiz in informacij, ki jih nudimo.

Naši strateški cilj so:

- imeti ključno vlogo pri razvoju in izvajanju evropskih okoljskih politik in povezanih področij, zlasti okoljskega akcijskega programa Evropske komisije,
- spremljati učinkovitost okoljskih politik EU in držav članic EEA ter držav kandidat in možnih kandidat,
- podpirati spremljanje strategije trajnostnega razvoja EU (prek pomoči za kazalce trajnostnega razvoja), pri čemer bomo posebno pozornost posvetili osnovnim vprašanjem, povezanim z okoljem,
- izdelati celovite presoje vplivov na okolje in analize šestega okoljskega akcijskega programa in strategije trajnostnega razvoja EU ter analize okoljskih področij,, projekcijskih študij in zgodnjih svaril, vse v okviru družbenih in gospodarskih sprememb,
- zagotoviti dostop do redno posodobljenih informacij, kjer je to mogoče, do sprotnih podatkov z namenom izboljšanja pravočasnosti okoljskih informacij v okviru skupnega okoljskega informacijskega sistema in okoljskih podatkovnih centrov,
- predvideti nove zamisli in razmišljanje, zlasti o ekosistemskih storitvah, rabi virov ter nastajajočih tehnologijah, inovacijah in vedenjskih spremembah,
- razviti nove spletne storitve za potrebe okoljskega izobraževanja,
- z učinkovito komunikacijo in informacijskimi storitvami pomagati zagotoviti, da okoljsko razmišljanje postane prevladujoče pri sprejemanju odločitev in v vsakdanjiku evropskih državljanov.

Ključni ukrepi

Naši ključni ukrepi za obdobje 2009–2013

V letu 2009 bomo ...

- uvedli informacijske storitve na področjih petih okoljskih podatkovnih centrov: za kakovost zraka, podnebne spremembe, biotsko raznovrstnost, celinskih vodah (vključno s kazalci o vodnem ravnovesju, na podlagi podatkov Evropskega informacijskega sistema za vode (WISE) in Skupnega raziskovalnega centra (JRC) o tveganjih za poplave in suše), rabi morja in tal ter opredelili potrebe po podatkih o ranljivosti in prilagodljivosti, preprečevanju naravnih nesreč in njihovem obvladovanju;
- vzpostavili podporno infrastrukturo EEA za skupni okoljski informacijski sistem (SEIS) in pobudo Inspire, pri čemer bomo izboljšali dostopnost podatkov in storitev na spletu,
- uskladili zagotavljanje podatkov *in-situ* za storitve GMES in jih povezali s sistemom sistemov za opazovanje Zemlje (GEOSS),
- podpirali okoljske ocene za baltsko makroregijo med švedskim predsedovanjem,
- s ključnimi analizami prispevali h globalnemu „novemu okolju prijaznemu dogovoru“ in načrtovanju nizkoogljičnega gospodarstva v Evropi,
- pripravili dve publikaciji za zgodnje opozarjanje, ključni za EEA,
- podprli razprave o podnebnih spremembah, ki bodo pripeljale do konference pogodbenic UNFCCC COP15 v Københavnu,
- poročali o napredku pri zaustavljanju izginjanja biotske raznovrstnosti z uporabo usmerjenih kazalcev evropske biotske raznovrstnosti 2010.

V letu 2010 bomo ...

- izdelali redno celovito okoljsko presojo EEA o stanju in izgledih evropskega okolja (SOER), pri čemer se bomo osredotočili na operativne in strateške prednostne naloge politike, vključno z nalogami držav kandidat in možnih kandidat (šesti okoljski akcijski program in strategija trajnostnega razvoja EU), ter tabelo napredka okoljske uspešnosti,
- izdelali analizo načinov za sklepanje dogovorov EU o zagotavljanju nizkoogljičnega in okolju prijaznega gospodarstva do leta 2050,
- skupaj s Skupnim raziskovalnim centrom (JRC) zagotavljali stalne analize o pomembnih prelomnih časovnih točkah,
- vzpostavili službo za kartiranje ranljivosti in prilagodljivosti ter zagotovili informacije za

preprečevanje naravnih nesreč v Evropi in njihovo obvladovanje,

- podpirali okoljske presoje za Sredozemlje in druge povezane dejavnosti med španskim in belgijskim predsedovanjem.

V letu 2011 bomo ...

- podprli okoljsko poročanje v okviru evropske sosedске politike,
- zaključili oceno stroškov neukrepanja, povezanih s škodo za ekosistemске storitve in blaginjo ljudi.

V letu 2012 bomo ...

- izdelali oceno o evropskih ekosistemskih storitvah Eureka 2012,
- podprli pregled stanja okolj voda in podtalnice prek sistema WISE v celotni EU.

V letu 2013 bomo ...

- podprli pregled okoljskih rezultatov šestega okoljskega akcijskega programa in strategijetrajnostnega razvoja EU.

V petih letih bomo ...

- ohranili in razširili okoljske podatkovne tokove EEA in informacijske storitve prek omrežja Reportnet in petih okoljskih podatkovnih centrov EEA,
- sodelovali z Eurostatom, Skupnim raziskovalnim centrom (JRC) in Generalnim direktoratom (GD) za okolje, pri čemer bomo največ pozornosti namenili kazalcem, usmerjanju in pravočasnosti podatkov v okviru sporazuma „Skupine štirih“,
- sodelovali z Generalnim direktoratom za raziskave in tehnološki razvoj ter izhajali iz raziskovalnih projektov, ki jih financira EU, da bi bolje izkoristili učinke in rezultate,
- izvajali tematske ocene, študije zgodnjega opozarjanja, strateške projekcijske analize in ocene informacijskih potreb za politike, za številne nastajajoče, zapletene in resne okoljske izzive,
- podpirali delo Eurostata na področju kazalcev trajnostnega razvoja,
- spremljali napredek pri doseganju ciljev politike, učinkovitost okoljske in z okoljem povezanih politik ter kazalcev o odzivih politike,
- izvajali redne ocene učinkovitosti EEA,
- posredovali sporočila EEA javnosti, oblikovalcem politik in strokovnjakom prek multimedijских sredstev, uporabnikom prijaznih večjezičnih informacij, posebno na področjih podnebnih sprememb, biotske raznovrstnosti, ekosistemov ter prizadevanj za okolju prijaznejše gospodarstvo.

Naša omrežja in upravljanje

EEA vodi upravni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic ter Evropskega parlamenta in Evropske komisije. Urad sestavljajo predsednik in podpredsedniki upravnega odbora. Vsaka država članica ima člana upravnega odbora, ki ga podpira predstavnik državne koordinacijske točke in več državnih referenčnih središč (NRC) ter začetnih točk za stike.

EEA ima Znanstveni odbor, sestavljen iz neodvisnih strokovnjakov s področja okolja, med njimi so tudi družboslovni znanstveniki in področni strokovnjaki. Odbor svetuje osebju EEA in podaja mnenje o različnih vprašanjih.

Eionet — Evropsko okoljsko informacijsko in opazovalno omrežje, ki zajema 39 držav članic in sodelujočih držav — predstavlja edinstveno partnerstvo med EEA in njenimi državami članicami ter ima osrednjo vlogo pri dejavnostih povezovanja EEA. V omrežju Eionet sodeluje skupno skoraj 400 oseb.

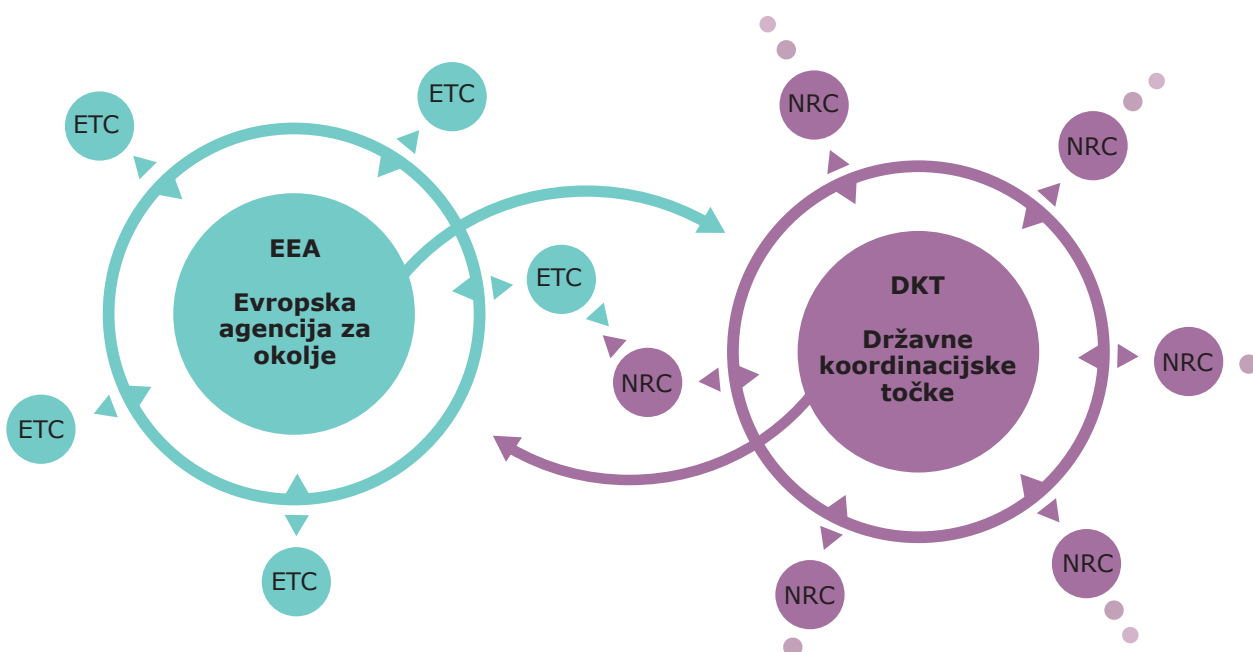
Ocena učinkovitosti Agencije iz leta 2008 je potrdila, da „vzpostavitev tega omrežnega sistema ... velja za enega izmed poglavitnih dosežkov EEA ter ključni dejavnik, ki omogoča izpolnitev njenih ciljev“.

Eionet je splošno priznan zaradi podpore različnim oblikam sodelovanja in predstavlja pozitiven zgled institucionalnega in tehničnega partnerstva. Eionet je učinkovit zlasti pri spodbujanju dobrega upravljanja evropskih in mednarodnih dejavnosti okoljskega spremljanja in poročanja, kot je na primer sistem sistemov za opazovanje Zemlje in okoljsko opazovanje Združenih narodov.

Druga omrežja, s katerimi sodeluje EEA, vključujejo vodje evropskih agencij, agencij za varovanje okolja in agencij za ohranjanje okolja, predsedujoče znanstvenih odborov agencij EU in organov Skupnosti, omrežja, vzpostavljena v sklopu programa sosedске politike EU, akcijski načrt EU za Sredozemlje ter v okviru nordijskih in arktičnih svetov, mednarodna omrežja, med drugim tista, ki so bila ustanovljena v okviru ZN in večstranskih okoljskih konvencij, ter številna mednarodna in evropska raziskovalna omrežja.

Na tem področju bomo delo opravljali prek strateškega področja:

- upravljanje in partnerstva EEA.

Uresničevanje zastavljenih ciljev

Osebjem EEA je iz 32 držav članic. Med sodelavci so tudi številni nacionalni strokovnjaki.

Delovna zmožnost EEA je še večja zaradi njenih petih evropskih tematskih centrov (ETC): za zrak in podnebne spremembe, za biotsko raznovrstnost, za podatke o rabi zemljišč in prostora, za vodo ter za trajnostno porabo in proizvodnjo. Tematski centri so porazdeljeni po državah članicah EEA.

Agencija vsakodnevno sodeluje predvsem z zaposlenimi v „Skupini štirih“ — ki jo sestavljajo EEA, Generalni direktorat za okolje, Skupni raziskovalni center (JRC) in Eurostat. Cilj skupine je čim boljše porabiti vire z racionalizacijo okoljskega poročanja in zagotavljanjem skupnega gostovanja spletnih strani za deset tematskih področij. Okoljski podatkovni centri obravnavajo podnebne spremembe, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in rabo tal (v okviru EEA), gozdove in tla (v okviru JRC) ter odpadke, naravne vire in proizvode (v okviru Eurostata).

V naslednjih petih letih bomo nadaljevali izvajanje novega sistema upravljanja kakovosti (QMS) in načrtovanje neprekinjenega poslovanja, še naprej bomo sprejemali vse preostale določbe v okviru kadrovske predpisov ter izboljševali naš obstoječi sistem za pripravo kazalcev, sporočanje podatkov, notranji sistem poslovanja in uravnotežen sistem kazalcev, da bi razjasnili povezavo med prevzetim delom, porabljenimi viri in doseženimi rezultati.

Ocena učinkovitosti iz leta 2008 navaja, da je „Agencija uspela zadostiti vse večjim zahtevam po informacijah, in sicer brez podobnega povečanja sredstev, kar kaže, da se je učinkovitost znotraj organizacije povečala.“ V Agenciji si prizadevamo, da bi bili stroškovno učinkoviti na izjemno obsežnem okoljskem področju. To je bistvenega pomena v današnjih okoliščinah, ki jih zaznamujeta večji finančni pritisk in naraščajoče število organizacij, ki se posvečajo okoljskim vprašanjem.

Naš cilj je čim boljše izkoristiti sredstva Agencije za naše okoljsko delo, in sicer z:

- vsakoletno izpolnitvijo ciljev v okviru sistema za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS),
- reorganizacijo, katere cilj je večja odzivnost in prilagodljivost Agencije,
- izogibanjem podvajanju z drugimi ustanovami EU,
- povezovanjem z osebjem v Evropski komisiji na področju našega tematskega dela in zagotavljanjem upravne usklajenosti,
- čim boljšim izkoriščanjem vseh okoljskih ukrepov, ki jih finančno podpira Evropa,
- nadaljnjim izboljševanjem načina komunikacije in zagotavljanja informacij našim ključnim deležnikom in državljanom,
- nadaljnjim zagotavljanjem čim večje razpoložljivosti in učinkovitosti osebjem, pri čemer bo posebna pozornost posvečena zdravju in blaginji.

Uresničevanje zastavljenih ciljev bomo izvedli prek strateškega področja:

- notranje upravljanje in vodenje EEA.

Strateška področja

---

1 Okoljske teme

- 1.1 Kakovost zraka
- 1.2 Izpusti onesnaževal zraka
- 1.3 Biotska raznovrstnost
- 1.4 Izpusti toplogrednih plinov
- 1.5 Celinske vode
- 1.6 Morje

2 Medsektorske teme

- 2.1 Vplivi podnebnih sprememb
- 2.2 Ranljivost in prilagajanje
- 2.3 Ekosistemi
- 2.4 Okolje in zdravje
- 2.5 Pomorstvo
- 2.6 Trajnostna potrošnja in proizvodnja ter odpadki
- 2.7 Raba tal
- 2.8 Kmetijstvo in gozdarstvo
- 2.9 Energija
- 2.10 Promet

3 Celovita presoja vplivov na okolje

- 3.1 Celovita presoja vplivov na okolje
- 3.2 Regionalna in globalna ocena
- 3.3 Podpora odločanju
- 3.4 Gospodarstvo
- 3.5 Strateška prihodnost

4 Informacijske storitve in komunikacije

- 4.1 Skupni okoljski informacijski sistem
- 4.2 Komunikacije

Strateško področje 1 Okoljske teme

Ena od temeljnih vlog EEA je podpiranje okoljske politike EU, s sledenjem in poročanjem o rezultatih izvajanja okoljske zakonodaje EU v vseh državah članicah EEA. To vključuje vzpostavitev in vzdrževanje poročevalnih mehanizmov, razvoj skupnega okoljskega informacijskega sistema, izvajanje pobude Inspire, postopke zagotavljanja kakovosti, analitične okvire in standardizirane rezultate dela v smislu sklopov podatkov, kazalcev in tematske celovite ocene za številne okoljske teme, kot so kakovost zraka in izpusti onesnaževal, izpusti toplogrednih plinov, celinske vode ter morsko okolje. Delo med drugim vključuje analizo stroškov ukrepanja/neukrepanja, ocene učinkovitosti, ocene oddaljenosti od ciljev glede na dogovorjene politične cilje in dolgoročne referenčne vrednosti ter obete za prihodnost v obdobju med 2020–2030.

Pričakuje se, da se bo potreba po tovrstnem delu v naslednjih petih letih nadaljevala z razvojem okoljskih politik in zakonodaje EU. Poudarki v tem obdobju bodo na: globalnem sporazumu o zmanjševanju emisij toplogrednih plinov po letu 2012, ki bo jeseni leta 2009 podpisan v Københavnu; izvajanju revidiranega sistema trgovanja z emisijami EU za obdobje 2008–2012; dogovorjenih nacionalnih ciljih do leta 2020 o zmanjševanju izpustov toplogrednih plinov v EU; reviziji direktive o nacionalnih zgornjih mejah emisij in direktiv o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja v letu 2009, izvajanju nove direktive „Čist zrak za Evropo“ (CAFE), napredku pri doseganju cilja zaustavitve upadanja biotske raznovrstnosti do leta 2010, prvem krogu načrtov upravljanja povodij ter s tem povezanih programov in ukrepov v skladu okvirne direktive o vodah v 2009 in izvajanju nedavno sprejete direktive o morski strategiji. EEA bo izhajala iz tega in gradila na svojih obstoječih podatkovnih tokovih, kazalcih in ocenah, da bi ugodila tem spreminjajočim se potrebam.

Splošni cilji za obdobje 2009–2013

Podpirati razvoj politike in vrednotenja v okviru okoljskih tem, ki jih zajema pravni red Skupnosti, in sorodnih področij z:

- zagotavljanjem polnega dostopa do podatkov z zagotovljeno kakovostjo, ki so potrebni za podporo evropske ravni dela o kazalcih in celovitih presojah prek sistema SEIS in okoljskih podatkovnih centrov EEA;
- vzdrževanjem in razvojem ustreznih kazalcev EEA, prek sistema za upravljanje s kazalci;
- zagotavljanjem tematskih analiz, ocen in metodologij za podporo različnih tematskih programov politike ter
- vrednotenjem učinkovitosti obstoječih politik in izgledov za prihodnost v obdobju med 2020–2030.

Delo je razdeljeno na glavne okoljske teme v skladu s tistimi, ki so navedene v šestem okoljskem akcijskem programu Evropske komisije:

- **kakovost zraka**
- **izpusti onesnaževal zraka**
- **biotska raznovrstnost**
- **izpusti toplogrednih plinov**
- **celinske vode**
- **morje**

1.1 Kakovost zraka

Naš glavni cilj

Zagotoviti ocene kakovosti zraka in onesnaženosti zraka v Evropi, zlasti v mestnih in podeželskih območjih, na podlagi kakovostnih, najnovejših in, kadar je to mogoče, čim bolj sprotnih podatkov in kazalcev; pri čemer se bomo zlasti osredotočili na delce, ozon, strupena in druga nevarna onesnaževala, sektorske izpuste, napredek in izglede za doseganje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev politike kakovosti zraka ter vnose vplivov kakovosti zraka na zdravje ljudi in ekosisteme v ocene.

Analiza

Čeprav se kakovost zunanjega zraka ⁽¹⁾ v Evropi počasi izboljšuje, moramo prehoditi še dolgo pot, preden bomo dosegli dolgoročne cilje za zaščito zdravja ljudi in okolja. Še vedno obstajajo znatni vplivi na zdravje ljudi, ekosisteme, pridelke in gozdove zaradi prisotnosti delcev, kot so PM₁₀ in PM_{2,5}, ozona, strupenih in drugih nevarnih onesnaževal v zunanjem zraku in odlaganja različnih snovi. Politični poudarki v obdobju naslednje strategije bodo izvajanje nove direktive „Čist zrak za Evropo“ in njen pregled (2013), pregled tematske strategije o zraku (2010) in trenutna revizija direktive o nacionalnih zgornjih mejah emisij.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zagotavljanjem najnovejših in, po možnosti, čim bolj sprotnih kakovostnih podatkov, zemljevidov, kazalcev in racionaliziranih dostopov do ustreznih spletnih strani o kakovosti zunanjega zraka prek SEIS in podatkovnega centra EEA za zrak;
- izdelavo celovitih in ciljno usmerjenih ocen onesnaženosti zraka in hrupa, vplivov na zdravje ljudi in okolje ter učinkovitosti in skupnih koristi povezanih politik in ukrepov;
- zagotavljanjem letnih ocen poletnih stopenj ozona (v skladu z direktivo o ozonu v zunanjem zraku) in kakovosti zraka v pasovih in strnjenih naseljih (v skladu z direktivo o kakovosti zunanjega zraka);
- prispevanjem k celovitim okoljskim presojam EEA in analizam okolja in zdravja, s širšo uporabo tehnik modeliranja in naprednih tehnik prostorskega kartiranja ter pobude Inspire pri našem delu;
- tesnim sodelovanjem z omrežjem Eionet, Evropskim tematskim centrom za zrak in podnebne spremembe, zračnimi službami Globalnega spremljanja okolja in varnosti (GMES), Eurostatom, Skupnim raziskovalnim centrom (JRC) in drugimi službami ES, Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO), Ekonomsko komisijo za Evropo pri Združenih narodih (ustrezni programi, centri in delovnimi skupinami na podlagi te konvencije), mrežo nacionalnih referenčnih laboratorijev za nadzor kakovosti/zagotovitev kakovosti spremljanja kakovosti zraka, drugimi viri podatkov, kot so regionalni organi, mesta, industrija in znanstvene, raziskovalne ter družbene ustanove, in
- izboljšanjem uporabe informacij o kakovosti zraka prek multimedijskih, uporabniku prijaznih interaktivnih storitev.

⁽¹⁾ Vprašanje notranjega onesnaževanja je zajeto v medsektorski temi o okolju in zdravju.

1.2 Izpusti onesnaževal zraka

Naš glavni cilj

Zagotoviti ocene v zvezi z izpusti onesnaževal, vključno s strupenimi in nevarnimi onesnaževali, v zrak in druge medije, kadar je to ustrezno. To bo vključevalo spremljanje napredka in zagotavljanje obetov za doseganja ciljev, ki so med drugim opredeljeni v ustrezni zakonodaji in mednarodni zakonodaji, ter ocenjevanje učinkovitosti evropskih politik in ukrepov za zmanjšanje izpustov.

Analiza

Čeprav so se izpusti ključnih onesnaževal zraka v zadnjih letih zmanjšali, pa onesnaževanje zraka še vedno povzroča znatne škodljive vplive na zdravje ljudi, ekosisteme in pridelke. Izpusti onesnaževal, ki v glavnem izvirajo iz velikih in malih naprav in razpršenih virov, kot so promet, kmetijstvo in gospodinjstva, so še vedno zaskrbljujoči.

Göteborgski protokol UNECE LRTAP o zmanjšanju zakisovanja, evtrofikacije in prizemnega ozona, direktiva o nacionalnih zgornjih mejah emisij ter direktiva o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja bodo v letu 2009 še vedno v postopku pregleda. Poleg tega bo proti koncu leta 2009 uveden Evropski register izpustov in prenosov onesnaževal (E-PRTR), ki bo nadomestil obstoječi Register o emisijah onesnaževal (EPER).

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zagotavljanjem najnovejših in, kadar je to mogoče, čim bolj sprotnih kakovostnih podatkov, kazalcev in racionaliziranega dostopa do ustreznih spletnih strani o izpustih onesnaževal zraka prek sistema SEIS, pobude Inspire in podatkovnega centra EEA za zrak;
- podporo Evropski komisiji pri racionaliziranem zbiranju podatkov o izpustih onesnaževal zraka in toplogrednih plinih in poročanju na podlagi različne obstoječe zakonodaje, ki vključuje direktivo o nacionalnih zgornjih mejah emisij in mehanizem spremljanja toplogrednih plinov;
- izdelavo letnih poročil popisa emisij EU za Konvencijo UNECE o čezmejnem onesnaževanju zraka na velike razdalje in direktivo o nacionalnih zgornjih mejah emisij ter pregledom nacionalnih podatkov popisov emisij v zrak skupaj s programom EMEP;
- zagotavljanjem ocen o sinergijah in tehtanju med politikama zmanjševanja izpustov onesnaževal zraka in zmanjševanja izpustov toplogrednih plinov ter o učinkovitosti izbranih politik glede zmanjševanja ključnih izpustov onesnaževal zraka in posledičnih vplivov na kakovost zraka;
- tesnim sodelovanjem z omrežjem Eionet in drugimi viri podatkov, Evropskim tematskim centrom EEA za zrak in podnebne spremembe, Konvencijo UNECE o čezmejnem onesnaževanju zraka na velike razdalje (zlasti programom EMEP, njegovim centrom za popis emisij in napovedi in delovno skupino za popis emisij in napovedi) ter s službami Evropske komisije (vključno z Eurostatom in JRC);
- objavo priročnika EMEP/EEA o popisu emisij onesnaževal zraka na spletni strani EEA, ki ga bo redno posodabljala delovna skupina UNECE EMEP za popis emisij in napovedi, in
- gostovanjem spletne strani E-PRTR Evropske komisije in podatkovne baze IRIS ter prispevanjem k povezanim dejavnostim poročanja.

1.3 Biotska raznovrstnost

Naš glavni cilj

Priskrbeti informacije, podatke in analize o biotski raznovrstnosti v vodi, kopenskih sistemih in prsti ter v zraku prek skupnega analitičnega okvira, ki bo podpiral vsako prednostno področje in pomisleke na teh področjih, vključno s spremljanjem napredka in zagotavljanjem možnosti za doseganje ciljev, ki so med drugim opredeljeni v ustreznih zakonodaji EU in mednarodni zakonodaji, ter ocenjevanjem učinkovitosti evropskih politik in ukrepov.

Analiza

V naslednjih petih letih bo prišlo do razširitve področja politike o biotski raznovrstnosti EU zaradi večje ozaveščenosti o pomembnosti biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov za blaginjo ljudi. Poudarek bo na treh političnih prednostnih nalogah za obdobje 2009–2013: zaščita ključnih vrst in habitatov v skladu z direktivama o pticah in habitatih; zaveza za zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti v EU do leta 2010 in poročilo o napredku z uporabo kazalcev (SEBI 2010) ter dolgoročnejša vizija v zvezi z ohranjanjem zdravja in odpornosti ekosistemskih storitev (glej razdelek 2.3).

Združitev teh prednostnih nalog je pomembna iz dveh razlogov: prvič, ker izguba biotske raznovrstnosti, zlasti vrst in habitatov, povzroči upad „ekosistemskih storitev“, ki jih zagotavljajo naravni sistemi, in drugič, ker te in mnoge druge medsebojne povezave med temi tremi prednostnimi nalogami zahtevajo skladen pristop k podatkom in analizam, da se lahko izognemo nepotrebnim vzporednim zbiranjem podatkov.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zagotavljanjem kakovostnih podatkov za podporo evropskih poročevalnih pobud, predvsem direktiv o naravi prek sistema SEIS, pobude Inspire in okoljskih podatkovnih centrov EEA za biotsko raznovrstnost, ekosisteme in rabo tal;
- izdelavo analiz o stanju in trendih posameznih vrst in habitatov, kakor zahtevajo ustrezne določbe obstoječe zakonodaje Skupnosti;
- poročanjem o napredku v zvezi z doseganjem ciljev EU in svetovnih ciljev za zaustavitev/zmanjšanje izgube biotske raznovrstnosti z uporabo racionaliziranih evropskih kazalcev biotske raznovrstnosti (SEBI) 2010;
- zagotavljanjem prostorske analize navzkrižij in morebitnih kompromisov med biotsko raznovrstnostjo, gospodarskim razvojem in družbenimi cilji, s posebnim poudarkom na podnebnih spremembah in ciljnih ohranjanja;
- uporabo teh analitičnih podatkov in rezultatov iz raziskovalnih projektov o biotski raznovrstnosti, ki jih financira EU, za redna poročila EEA o stanju okolja in izgledih ter za oceno o evropskih ekosistemih (Eureca 2012) ter
- izboljšanjem sporočil EEA o vrstah, habitatih in njihovem združevanju v kazalce, ki jih lahko uporabijo oblikovalci politik, državljani in mediji prek multimedijskih kanalov, vključno z mehanizmom ES za izmenjavo informacij v zvezi z biotsko raznovrstnostjo (CHM).

1.4 Izpusti toplogrednih plinov

Naš glavni cilj

Spremljati in ocenjevati napredek v zvezi z doseganjem ciljev politike EU o izpustih toplogrednih plinov (Kjotski protokol in 2020), oceniti učinkovitost omilitvenih politik in ukrepov EU v zvezi s podnebnimi spremembami in podpirati razvoj dolgoročnih omilitvenih strategij v zvezi s podnebnimi spremembami.

Analiza

Globalno segrevanje bo imelo dolgoročne posledice. Ukrepanje v zvezi z globalnimi podnebnimi spremembami je tehnično izvedljivo in tudi cenovno sprejemljivo, v primerjavi z visokimi stroški nezmanjševanja podnebnih sprememb. Cilji Kjotskega protokola so prvi korak, ki ga je treba izpolniti do leta 2012. Ključna obstoječa ustrezna zakonodaja predvideva skupno prizadevanje držav članic, da bi dosegle kjotski cilj v zvezi z emisijami, sistem EU za trgovanje z emisijami (ETS), usmerjen na proizvodnjo električne energije in na energetsko intenzivno industrijo ter mehanizem EU spremljanja izpustov toplogrednih plinov. Na svetovni ravni so potrebna bistvena nadaljnja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, da bi lahko dosegli cilj, ki ga je predlagala EU za omejitev sprememb na najvišje povečanje temperature za + 2 °C nad predindustrijsko raven. V okviru UNFCCC se razvija svetovna pokjotska ureditev s sporazumom, ki naj bi bil sprejet do konca leta 2009 v Københavnu.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zagotavljanjem letnega poročanja o izkušnjah držav članic s sistemom EU ETS, razširjenega v smeri ocenjevanja učinkovitosti sistema ETS, projektih kjotskih mehanizmov in po možnosti tudi drugih trgov z ogljičnimi izravnjavami ter projektov;
  - izvedbo analiz in ocen poti za doseglo nizkoogljičnega in okolju prijaznejšega gospodarstva. Te vključujejo celovite možnosti za omilitev in prilagoditev ter nadomestne scenarije za prihodnost, ki povezujejo družbeno-gospodarski razvoj, izpuste, sisteme za izračunavanje ogljika in vplive na kakovost vode, količino vode, biotsko raznovrstnost, tla, gozdove in morja kot ponore ali vire in skupne koristi za kakovost zraka in zdravje ljudi;
  - podporo Evropski komisiji pri racionaliziranem zbiranju podatkov o izpustih onesnaževal v zrak in toplogrednih plinov ter poročanjem na podlagi različne obstoječe zakonodaje, vključno z direktivo o nacionalnih zgornjih mejah emisij (NEC) in mehanizmom spremljanja toplogrednih plinov;
  - podpiranjem pregleda UNFCCC in morebitnih tehničnih vprašanj, ki izhajajo iz postopka pogajanj UNFCCC, in
  - omogočanjem uporabnikom prijaznega dostopa do poročil, podatkov, kazalcev in drugih informacij prek podatkovnega centra EEA za podnebne spremembe, s povezanimi analitičnimi orodji in orodji v podporo odločanju.
- zagotavljanjem podatkov, informacij in kazalcev prek sistema SEIS in podatkovnega centra za podnebne spremembe EEA, pridobljenih iz držav, za katere velja ustrezna zakonodaja EU o omilitvi podnebnih sprememb, za podporo evropskih poročevalnih pobud, kot so letni popis toplogrednih plinov EU in več najnovejših ocen, popolnim izračunom emisijskih kuponov v skladu s Kjotskim protokolom in zakonodajo EU, rednim posodabljanjem kazalcev izpustov toplogrednih plinov in letnimi analizami napovedi in učinkovitosti politik in ukrepov za doseganje ciljev Kjotskega protokola za obdobje 2008–2012 ter katerih koli novih ciljev;

1.5 Celinske vode

Naš glavni cilj

Podpirati evropske politike v zvezi s kakovostjo in količino vode s pripravo celovitih ocen kakovosti, količini in rabi vode, spremljati napredek in pripraviti izglede o doseganju političnih ciljev in shem za zagotavljanje kakovosti, podprtimi z najnovejšimi in po možnosti čim bolj sprotnimi podatki, kazalci, modeli in analizami.

Analiza

Kljub napredku v zadnjih letih je veliko sladkovodnih ekosistemov v Evropi še vedno v nevarnosti zaradi neprestanih izpustov v vodo, zlasti iz kmetijstva, zaradi fizičnih sprememb vodnih teles, na primer zaradi lažje navigacije in rabe vodne energije ter zaradi vplivov izrednih dogodkov in slabega gospodarjenja z viri, kar je povzročilo poplave in suše.

V EU okvirna direktiva o vodah (WFD) in z njo povezane direktive o vodah določajo celoviti okvir, znotraj katerega se rešujejo ti številni in različni izzivi gospodarjenja z vodami. Prvi krog načrtov upravljanja porečij in s tem povezani programi ukrepov v letu 2009 zaznamujejo pomembno prelomnico od priprave do ukrepanja v zvezi z izvajanjem okvirne direktive o vodah. Pravilno izvajanje zahteva neprekinjeno povezovanje med sektorskimi dejavnostmi (kmetijstvo, razvoj podeželja, gospodarstvo, energija, promet, vodna infrastruktura) in mora biti podprto z intenzivno izmenjavo informacij o dobri praksi in primernih, učinkovitih ukrepih med ustreznimi akterji.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zagotavljanjem podatkov, informacij in kazalcev prek sistema SEIS in podatkovnega centra EEA za vode ter Evropskega informacijskega sistema za vode (WISE), pridobljenih iz držav, za katere velja ustrezna zakonodaja EU o izpustih v vodo, kakovosti in količini vode, za podporo evropskih poročevalskih pobud, vključno s pregledom stanja površinskih in podzemnih vod v Skupnosti v letu 2012 na podlagi člena 18 okvirne direktive o vodah;

- zagotavljanjem celovitih presoj o onesnaženosti vode, količini vode in učinkovitosti politik z uporabo okvira vzvodov, pritiskov, stanja, vplivov in odzivov, konceptov celovitega gospodarjenja z vodnimi viri, ekosistemskih storitev, računovodstva virov, odpornosti in prostorskega kartiranja;
- zagotavljanjem informacij in analiz na področju vodnih bilanc in prilagoditve na podnebne spremembe prek informacijskega sistema za pomanjkanje vode in sušo v sodelovanju s Skupnim raziskovalnim centrom (JRC);
- zagotavljanjem ocen o vodnih dobrinah in storitvah, s poudarkom na širšem okviru ekosistemov, biotski raznovrstnosti in vplivih invazivnih tujih vrst, učinkih vdora slane vode, poplavljanju in spremembah temperature;
- zagotavljanjem uporabnikom prijaznega dostopa do poročil in podatkov, vključno do najbolj sprotih, kazalcev, informacij ter povezanih analitičnih orodij ter
- izboljšanjem javnega razumevanja vprašanj o kakovosti in količini vode ter podnebnih spremembah prek multimedijskih, uporabniku prijaznih interaktivnih storitev.

1.6 Morje

Naš glavni cilj

Podpirati evropske in mednarodne politike, povezane z morjem, ter izvajanje z zagotavljanjem celovitih presoj EEA o morju, kar med drugim vključuje povezave med zdravjem morskega ekosistema in blaginjo ljudi, podprtimi z najnovejšimi podatki, kazalci, modeli in analizami.

Analiza

Seštevek človekovih pritiskov na morsko okolje zaradi ribištva, raziskovanja ter izkoriščanja energije in virov, turizma, ladijskega prometa in onesnaževanja narašča, splošno stanje morskega ekosistema v Evropi pa je slabo. Podnebne spremembe še dodatno prispevajo k pritiskom, kar povzroča vplive, kot so višje temperature, zakisovanje oceanov, ki že zmanjšujejo sposobnost morij in oceanov, da vsrkajo toplogredne pline iz ozračja in pri nekaterih morskih organizmih zmanjšujejo njihovo sposobnost delovanja. Politika EU je zdaj sprejela „ekosistemski pristop“ k upravljanju človekovih dejavnosti v morskem okolju prek svojih strategij in direktiv.

Uspešna izvedba na vseevropski ravni bo zahtevala veliko boljše opredelitev trenutnega stanja, preteklih gibanj in obetov na podlagi primerljivih podatkov in informacij, vključno z družbeno-gospodarskimi vzvodi in pritiski ter izboljšanim pregledom možnosti in posledic trenutnih in prihodnjih rab morskega okolja in regionalnih morij za okolje.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zagotavljanjem podpore prek sistema SEIS, podatkovnega centra EEA za vode in Evropskega informacijskega centra za vode (WISE) za jasnejšo opredelitev potreb po spremljanju in ocenah ter za vzpostavitev, racionalizacijo in izboljšan dostop do novih podatkovnih tokov o morjih, informacij in kazalcev na podlagi ustrezne zakonodaje EU, zlasti za okvir morske strategije EU in okvirne direktive o vodah (obalne vode);
- krepitevjo okvira celovitih presoj EEA o morju z večjo vključitvijo komponent okvira DPSIR z uporabo izboljšanih kazalcev in pa z združevanjem vidikov pristopa ekosistemskih storitev (npr. ekonomsko ovrednotenje), pomorske politične pobude Evropske mreže za pomorsko opazovanje in podatke (EMODNET), pobude Inspire, obetov in scenarijev;
- prispevanjem k vzpostavitvi osnovnih pomorskih storitev GMES;
- okrepitvijo naših sinergij z morskimi konvencijami ZN in regionalnimi morskimi konvencijami, znanstveno srenjo in organizirano civilno družbo pri razvoju celovitih presoj EEA o morju, da bi boljše odražale pogoje v posameznih regionalnih evropskih morjih, in
- izdelavo celovitih presoj morskega okolja in učinkovitosti politik EU, vključno z biotsko raznovrstnostjo, kakovostjo vode, ribištvom in pomorskimi vprašanji, ter stanja in vrednosti dobrin in storitev morskega ekosistema na podlagi različnih politično ustreznih scenarijev in s prispevanjem k ocenam morja za Baltik v okviru švedskega predsedovanja v letu 2009 in španskega predsedovanja v letu 2010, za pobudo Horizon 2020 v Sredozemlju, o Arktiki za ES ter arktične in nordijske svéte ter za oceno Eureka 2012.

Strateško področje 2 Medsektorske teme

Potreba po medsektorskih celovitih analizah raste s prepoznavanjem hitro spreminjajočih se razmer. V ospredju so vprašanja v zvezi z vzorci evropske porabe in proizvodnje, njihov vpliv na podnebne spremembe in biotsko raznovrstnost, način, kako jih oskrbujejo ekosistemi po svetu in kako bi te vzorce lahko prilagodili glede na spremembe. Posledično se povečuje zahteva po povezanih informacijah v zvezi z vsemi temi procesi. V globaliziranem gospodarstvu, v katerem je posameznikom, podjetjem in vladam omogočen svetovni doseg, lahko veliko različnih vrst politike vpliva na odpornost naravnega okolja in njegovih virov, bodisi na kopnem bodisi na morju.

Vse človekove dejavnosti, od prometa do energije, kmetijstva do trgovine, turizma do blaginje ljudi, se lahko odrazijo na način, ki ima lahko zaporeden niz nehotenih posledic, kar lahko po možnosti pripelje do hitrih, nelinearnih sprememb in kritičnih točk v naravnem okolju. V teh razmerah in njihovem prihodnjem razvoju je veliko negotovosti. Jasno pa je, da v tem razmerju okolje in gospodarstvo nista bila enakovredna partnerja.

Splošni cilji za obdobje 2009–2013

Podpirati politični razvoj in vrednotenje znotraj medsektorskih tem z:

- nadgrajevanjem dosežkov strategije za obdobje 2004–2008 v zvezi z metodami in analizami, potrebnimi za izvedbo medsektorskih ocen, kot so prostorska analiza, kazalci vplivov, izgledi in scenariji, vrednotenja učinkovitosti politike, ekonomija;
- bolj določno uporabo teh metod v okviru medsektorskih tem na tem strateškem področju, kot so sektorsko povezovanje, podnebne spremembe, trajnostna poraba in proizvodnja ter pomorske, kopenske in kohezijske politike;
- namenjanjem posebne pozornosti vprašanjem, ki so prednostna naloga za ocene SOER 2010, Eureka 2012 in IPCC 2013, ter
- oblikovanjem zvez in izgradnjo zmogljivosti znotraj naših omrežij za izdelavo teh medsektorskih analiz in ocen v okviru sistema SEIS.

Delo je razdeljeno na deset glavnih medsektorskih tem, ki se pojavljajo v političnem in okoljskem prostoru Evropske unije:

- **vplivi podnebnih sprememb**
- **ranljivost in prilagajanje**
- **ekosistemi**
- **okolje in zdravje**
- **pomorstvo**
- **trajnostna potrošnja in proizvodnja ter odpadki**
- **raba tal**
- **kmetijstvo in gozdarstvo**
- **energija**
- **promet**

2.1 Vplivi podnebnih sprememb

Naš glavni cilj

Neposredno prispevati k razvoju politike EU glede vplivov na podnebne spremembe z izpopolnjenjem ustreznih kazalcev, izdelavo ocen v kombinaciji z družbeno-gospodarskimi dejavniki v Evropi, uporabo preteklih trendov, kratkoročnim napovedovanjem, prostorsko analizo, v prihodnost usmerjenimi ocenami in analizo politične učinkovitosti, vključno z gospodarskimi vidiki.

Analiza

Pričakuje se, da se bodo vplivi podnebnih sprememb na naravne vire in človekovo dejavnost nadaljevali, navkljub močnemu ukrepanju za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov. Tudi če bi dosegli cilj EU v zvezi omejitvijo temperaturnega povečanja na največ + 2 °C, bodo še vedno prisotni mnogi vplivi. Podnebne spremembe so še dodaten pritisk na naravne in človeške sisteme, ki so že sedaj pod vedno večjim pritiskom globalizacije in čedalje večje potrošnje v svetu.

V letu 2008 je EEA skupaj s Skupnim raziskovalnim centrom (JRC) in Evropskim uradom Svetovne zdravstvene organizacije izdelala poročilo o podnebnih vplivih na podlagi več kot 40 kazalcev, ki so zajemali fizične, biotske in zdravstvene vplive. Zaključki so pokazali, da so v vsakem pogledu spremembe, povezane s podnebnimi spremembami, zelo razširjene in se povečujejo. Podatki na podlagi različnih globalnih opazovanj in meritvenih programov *in-situ* prav tako kažejo, da smo priča razmeram, ki jih niso predvidele niti najbolj pesimistične napovedi iz poročila IPCC 2007.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- izboljšanjem in ohranjanjem informacij, podatkov, kazalcev in modelov o vplivih v okoljskem podatkovnem centru EEA o podnebnih spremembah in jih povezali z informacijami in podatki okoljskih podatkovnih centrov o vodi, biotski raznovrstnosti in rabi tal;
- izdelavo številnih ocen o vplivih podnebnih sprememb in s tem povezanih temah na tematskih področjih, povezanih s širšimi strategijami o okolju in trajnosti, za oceni SOER 2010 in Eureka 2012 ter rednim posodabljanjem ocen o vplivih podnebnih spremembah v Evropi na podlagi kazalcev, da bi zadovoljili nastale potrebe po podpori;
- sodelovanjem z raziskovalnimi skupinami iz cele Evrope zaradi izboljšanja regionalizacije projekcijskih študij o vplivih podnebnih sprememb;
- razvojem modelov in podatkov v sodelovanju s centrom ECMWF za izdelavo podnebnega arhiva za rekonstrukcijo preteklega in napoved prihodnjega podnebja v Evropi na podregionalnih prostorskih ravneh ter
- izdelavo multimedijskih, uporabniku prijaznih večjezičnih proizvodov v zvezi z obsegom vplivov podnebnih sprememb.

2.2 Ranljivost in prilagajanje

Naš glavni cilj

Podpirati nov razvoj politike EU in evropske politike v zvezi z ranljivostjo in prilagajanjem ter preprečevanjem in obvladovanjem naravnih nesreč z razvojem spletnega dostopa do ustreznih okoljskih informacij, opazovanj za hitro prostorsko kartiranje in orodij v podporo odločanju, prek storitev sistemov SEIS in GMES, da bi državam članicam pomagali izpolniti njihove cilje v zvezi z obvladovanjem vplivov podnebnih sprememb, prilagajanjem, kartiranjem ranljivosti ter preprečevanjem naravnih nesreč in njihovim obvladovanjem.

Analiza

Ranljivost naravnih virov in človekovih dejavnosti v Evropi narašča kot posledica podnebnih sprememb. To vključuje povečanje izjemno visokih temperatur, padavin, poplav, viharjev, suš, gozdnih požarov, intenzivnejše rabe tal, industrijskega razvoja, širitve mestnih območij, izgradnje infrastrukture in izgube biotske raznovrstnosti. Zelena knjiga EU 2007 o prilagajanju na podnebne spremembe poudarja vedno večjo možnost škode za ljudi, infrastrukturo in okolje v EU ter opozarja na potrebo po zgodnjem ukrepanju in političnem odzivu v Evropi.

Na podlagi Okvirne konvencije ZN o podnebnih spremembah (UN FCCC) se izvaja petletni delovni program o vplivih, ranljivosti in prilagodljivosti. V razvoju je globalna ureditev, ki vključuje prilagoditev na podnebne spremembe v obdobju po izteku Kjotskega protokola, s sporazumom, ki naj bi bil sprejet konec leta 2009 v Københavnu.

Evropska komisija trenutno pripravlja belo knjigo o prilagajanju, z možnostmi vključitve prilagajanja v politike EU na najbolj ranljivih območjih. Evropska komisija prav tako načrtuje sporočilo o pobudi Skupnosti na področju preprečevanja naravnih nesreč, usmerjeno k bolj sistematičnemu združevanju informacij za podporo ukrepom v EU.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- zbiranjem, upravljanjem in ocenjevanjem politično ustreznih podatkov na evropski ravni za čezmejno okoljsko kartiranje v EU in sosednjih državah v sodelovanju z drugimi evropskimi organizacijami (tj. GD za okolje, JRC, EMSA, ESA);
- poročanjem o nacionalnih načrtih za prilagajanje podnebnim spremembam in zagotavljanjem smernic in podpore za izmenjavo informacij o regionalnih preprečevalnih, upravljavskih in prilagoditvenih strategijah ter najboljših praksah;
- ocenjevanjem okoljskih vplivov naravnih in industrijskih nesreč v Evropi ter obstoječih ukrepov za njihovo obvladovanje in preprečevanje, da bi dopolnili informacije o gospodarskih izgubah in družbenih vplivih, ki so jih zbrale druge organizacije;
- podpiranjem izdelave mehanizma Skupnosti centrov za izmenjavo informacij (CHM) in najboljših praks o preprečevanju nesreč in njihovem obvladovanju, ki bo razvit skupaj z omrežji zadevnih akterjev na področju preprečevanja in obvladovanja nesreč v Evropi, in
- izdelavo prototipa „Evropskega centra za izmenjavo informacij (Clearing house) o vplivih podnebnih sprememb, ranljivosti in prilagajanju“ za zagotovitev dostopa do podatkov in scenarijev v zvezi z evropskimi podnebnimi spremembami z informacijami o ukrepih in dobrih praksah, vključno z gospodarskimi stroški, povezanega s podatkovnim centrom EEA za podnebne spremembe in v skladu s Centrom za izmenjavo podatkov o preprečevanju in obvladovanju nesreč.

2.3 Ekosistemi

Naš glavni cilj

Podpirati vključitev vidika ekosistemov in storitev v oceno sedanjih in prihodnjih tematskih politik EU in sektorskega razvoja na mednarodnem in regionalnem političnem prizorišču in znotraj okvirov kazalcev EEA ključnih poročanj ter celovitih presoj, kot sta SOER 2010 in Eureca 2012.

Analiza

Ekosistemske storitve predstavljajo pretvorbo številnih naravnih dobrin v proizvode, ki jih ljudje potrebujejo, cenijo in imajo od njih koristi. Vključujejo storitve oskrbovanja — proizvode, pridobljene iz ekosistemov, vključno z na primer genetskimi viri, hrano in vlakni, pitno vodo; ureditev storitev — koristi od ureditve ekosistemskih procesov, vključno z nadzorom nad poplavami in boleznimi, podnebjem, vodami in zdravjem ljudi; kulturne storitve — vključno z nematerialnimi koristmi, kot so rekreacija, estetska vrednost in duhovna rast, ter podporne storitve – storitve, potrebne za proizvodnjo vseh drugih ekosistemskih storitev, vključno s proizvodnjo biomase, čistim zrakom, kroženjem hranilnih snovi, kroženjem vode.

Te naravne storitve niso dovolj priznane s strani gospodarskih trgov, vladnih politik in praks upravljanja z zemljišči, zaradi česar je veliko ekosistemskih storitev v nevarnosti, da izginejo, ali pa obstaja resna nevarnost, da izgubijo svojo prožnost. Širše izvajanje koncepta ekosistemskih storitev v Evropi, povezano z nadaljnjimi ukrepi Ocene ekosistemov novega tisočletja iz leta 2005 in pobude G8+5 za zasedanje Konvencije o biotski raznovrstnosti glede ekonomike ekosistemov in biotske raznovrstnosti v letu 2010, bo prispevalo močne gospodarske utemeljitve, ki lahko spremenijo politične prednostne naloge, ukrepanje in financiranje na prizorišču okoljske politike ter pritegnejo pozornost drugih deležnikov iz različnih sektorjev, da bi povečalo njihovo zavedanje gospodarskega pomena sprememb.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- izdelavo ocene Eureca 2012, prve ocene ekosistemov v Evropi, ki jo bomo vključili v nadaljnje ukrepe ocene ekosistemov v novem tisočletju;
- podpiranjem ekonomije ekosistemov in biotske raznovrstnosti (TEEB), ocene ekosistemov v novem tisočletju in pobude globalnega „novega okolju prijaznega dogovora“ Programa združenih narodov za okolje v zvezi z računovodstvom virov, dokumentiranjem odpornosti ekosistemov in zagotavljanjem analiz njihove vrednosti;
- povečevanjem ozaveščenosti o vrednosti in rabi naravnih virov prek analiz tržnih mehanizmov za ekosistemske storitve;
- izboljševanjem znanja o pragovih in odpornosti evropskih ekosistemov in zlasti v zvezi s podnebnimi spremembami, npr. vsrkavanje ogljika, trofična dinamike, oskrbovanje in drobljenje pokrajine;
- čim večjo uporabo obstoječih podatkov in tehnik prostorskega modeliranja za podporo analizam o zdravju in odpornosti ekosistemskih storitev v Evropi in svetu z vidika evropskega odtisa in nastajajočih sektorskih zahtev;
- posodabljanjem okvirov kazalcev EEA, vključno s SEBI2010, z uporabo pristopa ekosistemskih storitev in njihovo vključitvijo v ocene EEA, ter
- zagotavljanjem sporočil in izobraževalnega gradiva o ekosistemskih storitvah javnosti, nosilcem politike in znanstvenim strokovnjakom prek multimedijskih kanalov, vključno z mehanizmom ES za izmenjavo informacij o biotski raznovrstnosti.

2.4 Okolje in zdravje

Naš glavni cilj

V sodelovanju z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, Eurostatom, Skupnim raziskovalnim centrom in agencijami EU izpeljati različne ocene in projekte za zbiranja podatkov, da bi zagotovili podporo političnemu razvoju, usmerjenemu k zmanjšanju škodljivih vplivov na zdravje ljudi, ki so posledica onesnaževal, kemikalij in različnih tehnologij. Poudarek bo tudi na študijah, ki izpostavljajo potrebo po zgodnjem ukrepanju in prednosti preventivnih in previdnostnih ukrepov.

Analiza

Kakovost okolja in njegova povezava z zdravjem ljudi je ena od prednostnih ciljev šestega okoljskega akcijskega programa. Prav tako se odraža v novem akcijskem programu Skupnosti za obdobje 2008–2013 na področju zdravja, v akcijskem programu EU o okolju in zdravju za obdobje 2004–2010, v prenovljeni strategiji trajnostnega razvoja EU in v pomembnejših politikah EU v zvezi s kemikalijami ter akcijskem programu Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) o zdravju otrok in okolja. V srednjeročnih ocenah teh programov je bil ugotovljen doseženi napredek, vendar je bila v njih močno poudarjena tudi potreba po intenzivnem delu v prihodnje.

Na nedavnem Svetu EU so ministri za zdravje poudarili potrebo po zgodnjem ukrepanju, prednosti preventivnih in previdnostnih ukrepov in potrebo po razvoju orodij za predvidevanje in preprečevanje morebitnih nevarnosti ter odzivanje nanje v zvezi z nastajajočimi in ponovno aktualnimi vprašanji, kot je nanotehnologija, in po vključitvi pristojnih interesnih skupin prek partnerstev med sektorji na vseh ravneh. Prav tako so zahtevali informacije o okoljskih determinantah s pozitivnimi vplivi na zdravje, kot so biotsko raznolika okolja, nemotorizirana prevozna sredstva in bivalne razmere.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- izboljšanjem dostopnosti informacij o okolju in zdravju ter kemikalijah, vključno z nadaljnjim razvojem kazalcev, prostorskih analiz in povezav s sistemoma SEIS in GMES;

- preverjanjem uporabljivosti različnih metodoloških pristopov, vključno z biološkim spremljanjem, da bi ocenili škodljive in koristne vplive onesnaževal (vključno s plastiko, povzročitelji endokrinih motenj, gensko spremenjenimi pridelki za goriva in vlakna) v okolju in ekosistemih (vključno z zunanjim in notranjim zrakom, vodo in prstjo) na delovanje ekosistemov in zdravje ter blaginjo ljudi;
- preučevanjem obremenjevanja okolja z onesnaževali in kemikalijami, vključno z vidiki starosti, družbeno-gospodarskega statusa in migracijskega ozadja;
- zagotavljanjem podatkov za vse pomembnejše ocene EEA, vključno z ocenama SOER 2010 in Eureka 2012, regionalne ocene in različna mednarodna poročila in ocene, kot je ministrska konferenca ZN Okolje za Evropo;
- izdelavo poročila o delu Bradford-Hilla o merilih vzročnosti na področju okolja in zdravja;
- sodelovanje s ključnimi partnerji pri pomembnih medinstitucionalnih procesih EU in na pomembnejših dogodkih in srečanjih, kot sta ministrska konferenca SZO in konferenca Evropskega združenja za javno zdravje v letu 2009, in
- izboljšanjem orodij v podporo odločanju za odpravljanje težav v zvezi z negotovostjo, tveganji, nevednostjo in previdnostjo pri glavnih vprašanjih, povezanih z okoljem in zdravjem.

2.5 Pomorstvo

Naš glavni cilj

Okrepiti sodelovanje in podpreti dejavnosti, ki se nanašajo na informacije in podatke na področju pomorske in morske politike EU, kar nam bo omogočilo opredeliti, izkoristiti in pregledati gospodarske podatke o pomorskih dejavnostih, lotiti se ocen prostorskega načrtovanja morskega okolja in sodelovati z glavnimi organizacijami, da bi vključili bistvene okoljske informacije.

Analiza

Pomorska politika EU in njen okoljski steber, okvirna direktiva o morski strategiji, postavlja ekosistemski pristop v središče celovitega odziva politike na vprašanja v zvezi z oceani, morji in obalo. Ta pristop upošteva velik okoljski potencial evropskih morij in obalnih sistemov v zvezi z zagotavljanjem življenjsko pomembnih ekoloških storitev ob naraščajočih pritiskih podnebnih sprememb in krepitvi raznolikih in konkurenčnih gospodarskih dejavnosti (med drugim prevoz po morju, ribištvo, energija, izkoriščanje virov) na celotnem evropskem morskem območju.

Zdaj so potrebne nove in obširnejše metode spremljanja ter analitične metode za izdelavo celovitih presoj. Te bodo temeljile na razvoju tehnologije in informacijskih sistemov, ki je že v teku, kot je npr. Atlas evropskih morij in oceanov, in posebni podpora Evropskemu omrežju za pomorsko opazovanje in podatke (EMODNET) v zvezi s sistemoma WISE za morja in SEIS. To bo pomagalo povezati glavne organizacije in zagotoviti spletni in skupni dostop do potrebnih podatkov za podporo prostorskemu načrtovanju morskega okolja in poročanju o stanju okolja.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- vzpostavitev skupne metodologije za večdimenzionalno (npr. bentoška morska pokrajina) in funkcionalno (npr. energetski potencial, zatočišča) kartiranje evropskih morij, s čimer bomo prispevali k evropskemu atlasu morij, zagotovili prostorsko ustrezne ocene in podatke za morski del Evropskega informacijskega sistema za vode (WISE);
- uskladitvijo značilnosti kartiranja morskega dna in habitatov v skladu s široko zasnovanim kartiranjem in razvrščanjem, ki sta združljiva z zbirko EUNIS;
- izvajanjem analiz o računovodstvu morskih ekosistemov glede na pomorske družbeno-gospodarske dejavnosti;
- prispevanjem k prostorski informacijski platformi v sistemu WISE za odkrivanje podatkov, pregledovanje in obravnavo, ki je povezana z Evropskim omrežjem za pomorsko opazovanje in podatke (EMODNET);
- zagotovitvijo pomorskega dela in podporo celovitemu pristopu iz obrazloženega osnutka morskih/pomorskih vprašanj v okviru ocene SOER 2010, s poudarkom na oceni učinkovitosti politik in praks prostorskega načrtovanja morskega okolja;
- prispevanjem k oceni ustrezne pomorske politike kot prispevkom za povezana vprašanja (npr. turizem, promet) kakor tudi drugih regionalnih vidikov za dvoletno sintezno poročilo o napredku pobude Horizon 2020, strategijo za območje Baltskega morja v času švedskega predsedovanja v letu 2009 in španskega predsedovanja v letu 2010 ter
- vzpostavitev uporabnikom prijaznega dostopa s povezanimi analitičnimi orodji do poročil, podatkov, kazalcev in drugih informacij prek podatkovnega centra EEA za vode.

2.6 Trajnostna potrošnja in proizvodnja ter odpadki

Naš glavni cilj

Podpirati globalne, evropske in nacionalne dejavnosti v zvezi s trajnostno potrošnjo in proizvodnjo, gospodarjenjem z viri in ravnanjem z odpadki, s krepitvijo analitične podlage prek razvoja in uporabe trajnostne potrošnje in proizvodnje ter drugih strukturnih kazalcev, analiz življenjskega kroga, okoljskih računov, celovitih presoj, izgledov in scenarijev, s posebnim poudarkom na nastanitvi, hrani, mobilnosti in turizmu/rekreaciji.

Analiza

Čedalje bolj se zavedamo, da moramo kot Evropejci prevzeti odgovornost za vplive naših vzorcev potrošnje in proizvodnje v Evropi, na okolje in za okoljske vplive življenjskih krogov izdelkov v drugih delih sveta. Sestavni del tega je trajnostno gospodarjenje z materialnimi viri in ravnanje z odpadki.

Pomembnost trajnostne potrošnje in proizvodnje (TPP), vključno z nastajanjem odpadkov in rabo virov, se odraža v političnih prednostnih nalogah in načrtih, zlasti v pregledu programu UNCSD o trajnostni potrošnji in proizvodnji ter odpadkih za obdobje 2010–2011, akcijskem načrtu EU o trajnostni potrošnji in proizvodnji ter trajnostni industrijski politiki, reviziji tematskih strategij v zvezi s trajnostno rabo naravnih virov in preprečevanjem nastajanja in recikliranjem odpadkov v letu 2010, drugih politikah o odpadkih EU, vključno z revizijo okvirne direktive o odpadkih, in nacionalnimi politikami o trajnostni potrošnji in proizvodnji, virih in odpadkih. Prav tako se odraža v večji osredotočenosti podjetij na njihovo družbeno odgovornost, učinkovitost pri rabi virov ter okoljskih upravljaljskih sistemih in v večji osredotočenosti na vzorce trajnostne potrošnje v Evropi.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- izdelavo in osveževanjem kazalcev o trajnostni potrošnji in proizvodnji, odpadkih in virih prek sistema SEIS in okoljskih podatkovnih centrov Eurostata;
- podpiranjem izvajanja akcijskega načrta EU o trajnostni potrošnji in proizvodnji, tematskih strategij EU, nacionalnih politik o trajnostni porabi in proizvodnji, globalnega marakeškega procesa v zvezi s TPP in pregleda trajnostne potrošnje in proizvodnje UNCSD prek ocen učinkovitosti politik in celovitih presoj vplivov proizvodnje in potrošnje na okolje v Evropi in na drugih območjih po svetu.
- krepitvijo prizadevanj za nadaljnji razvoj celovitih ekonomskih in okoljskih računov, v tesnem sodelovanju z Eurostatom, Skupnim raziskovalnim centrom (JRC), Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj ter Združenimi narodi;
- izvajanjem analiz o analizi življenjskega kroga, razpoložljivosti virov in produktivnosti, čistejši proizvodnji in ekološko učinkovitih proizvodih;
- razvojem izgledov in scenarijev glede trajnostne potrošnje in proizvodnje za Evropo;
- podpiranjem izvajanja okvirne direktive o odpadkih in tematske strategije za preprečevanje in recikliranje odpadkov prek analiz različnih tokov odpadkov;
- sodelovanje z industrijo ter malimi in srednje velikimi podjetji zaradi izmenjave izkušenj in dobre prakse glede trajnostnih poslovnih strategij, družbene odgovornosti podjetij, sistema EMAS in vloge prodajalcev na drobno;
- krepitvijo dela na trajnostni proizvodnji in ekoloških inovacijah v sodelovanju z organizacijo OECD;
- podpiranjem sosednjih držav glede potreb po informacijah o TPP in odpadkih, zlasti sredozemskih držav v okviru pobude Horizon 2020 in zahodno-balkanskih držav, ki sodelujejo z EEA, in
- izboljšanjem komuniciranja z oblikovalci politik in potrošniki o tem, kako omejiti okoljske vplive potrošnje in razviti možnosti za bolj trajnostne proizvode in proizvodnjo.

2.7 Raba tal

Naš glavni cilj

Informirati nosilce politike, izvajalce in javnost o tem, kako čedalje intenzivnejša raba prostora in kopenskih virov vodi k sporom in možnim nepovratnim spremembam prek analitičnih platform za prostorsko analizo, usmerjenega modeliranja rabe tal, združevanja družbeno-gospodarske statistike in visoko ločljivih informacij glede tal in načrtovanjem storitev za pregledovanje postopkov urbanizacije in rabe tal.

Analiza

Nova Lizbonska pogodba EU poudarja dejstvo, da je politično orodje za usklajevanje, skladnost in sinergijo sektorskih politik nepogrešljivo za trajnostni prostorski razvoj in sistem upravljanja evropske celine na več ravneh. Prvi akcijski program za izvajanje ozemeljskega programa EU zlasti skuša razviti močno platformo poznavanja in ocen stanja, perspektiv, trendov in političnih vplivov na raznolikih evropskih ozemljih.

V zadnjih desetletjih je Agencija analizirala spore zaradi rabe prostora in kopenskih virov v Evropi in ugotovila, da se bodo ti še zaostri zaradi urbanizacije, rasti prometa, sprememb kmetijskih prednostnih nalog, novih oblik turizma, razvijajočih se družbenih teženj glede mobilnosti in nastanitve, demografije in neprestanih sprememb kopenske pokrajine zaradi podnebnih sprememb, kar ogroža ekološko in družbeno odpornost.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli s:

- strnitvijo vseh ustreznih geoprostorskih podatkovnih sklopov in informacij na evropski ravni prek sistema SEIS, pobude Inspire in podatkovnega centra za rabo tal, vključno z operativno podatkovno bazo o kartah hrupa in podatki, kot del izvajanja omrežja ReportNET za okoljsko direktivo o hrupu;
- delom na področju programa ESPON2013, da bi opredelili in preizkusili nov sklop teritorialnih kazalcev za podporo prostorskega načrtovanja in razumevanja različnih razvojnih vidikov;
- zagotavljanjem ocen evropskih teritorialnih razvojov z uporabo naprednih prostorskih analitičnih tehnik, preteklih trendov, kratkoročnega napovedovanja, v prihodnost usmerjenih ocen in analize politične učinkovitosti, vključno z ekonomičnostjo različnih poti, v sodelovanju zlasti z GD za regionalni razvoj, JRC in Eurostatom;
- sodelovanjem z Eurostatom, Združenimi narodi in nacionalnimi statističnimi uradi za zagotovitev, da bi okoljski računi (vodni, ekosistemski in za površje), ki jih vodi EEA, postali svetovni standard znotraj okoljskega računovodskega okvira EU;
- popolnejšo izrabo podatkov in informacij o pokrovnosti tal, pridobljenih po metodologiji Corine 2006 in povezanih podatkovnih baz, zlasti visoko ločljivih informacij o zatesnjenosti (pozidanosti) tal;
- podpiranjem razvoja pobude Globalnega opazovanja za okolje in varnost za zemljiške storitve ter globalnih sistemov opazovanja ter
- izdelavo izbranih regionalnih in tematskih ocen (npr. o mestnih, gorskih in podeželskih območjih, turizmu, prometu in kartiranju hrupa, vplivih erozije tal, ceni zemljišč in davkih) ter zagotovitev podatkov za SOER 2010 in Eureca 2012.

2.8 Kmetijstvo in gozdarstvo

Naš glavni cilj

Zagotoviti celovite analize trendov rabe tal v kmetijstvu in gozdarstvu na podlagi ocen njihovih trenutnih in prihodnjih vplivov na vodo, prst, kakovost zraka, biotsko raznovrstnost in pokrajine. To bo pripomoglo k oceni vplivov novih družbenih zahtev, demografskih in tehnoloških trendov na naravno okolje in oblikovalo podlago za oceno politike in povratne informacije v povezane sektorske in okoljske politike.

Analiza

Raba kmetijskih in gozdnih tal v Evropi za proizvodnjo osnovnih materialov (hrane, krme, biomase za energijske in materialne namene) bo postala intenzivnejša v naslednjih desetletjih. To izhaja iz novih zahtev, napredka v tehnologiji (npr. encimski izvleček celuloznega materiala, inženiring lastnosti hrane, gojenje pridelkov, vključno z gensko spremenjenimi organizmi itd.) in sprememb v načinih kmetovanja. Gozdarstvo in kmetijstvo čedalje več prispevata k skupni končni uporabi za gradnje, energijo in biomateriale, zaradi česar se vse več zahteva od razpoložljivih zemljišč. Pričakovani vplivi podnebnih sprememb in spremembe namembnosti zemljišč za mestne in storitvene sektorje bodo povečali posledične pritiske na vodne in talne vire ter vplivali na biotsko raznovrstnost, pokrajine in kakovost zraka.

EEA se je ukvarjala s kmetijsko-okoljskimi kazalci, razvila koncept kmetijske površine z visoko naravno vrednostjo ter raziskala politiko vključevanja, npr. v zvezi s proizvodnjo bioenergije.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- vključevanjem ekonomskih in biofizičnih modelov ter podatkov za ocenjevanje gonilnih sil, ki stojijo za okoljskimi vplivi družbeno-gospodarskih trendov, da se izoblikujejo sektorske politične debate, v kmetijsko in bioenergetsko politiko in politiko razvoja podeželja;
- razširitvijo sklopov kazalcev, ki se nanašajo na posamezne sektorje, prostorskih analiz in podatkovnih baz o kmetijskih praksah ter novih trendih rabe tal, npr. kombinirani vpliv proizvodnje hrane, krme in biomase na vodne vire, uporaba umetnih gnojil in pesticidov, metode rahljanja tal, nastanitev živine, v sodelovanju s službami Komisije in Programom ZN za okolje (UNEP);
- izdelavo ocen o kritičnih vprašanjih, kot je ravnotežje ogljika, povezanih s spremembo rabe tal, v Evropi in na svetovni ravni, preučitvijo okoljskih vplivov tujih vrst in gensko spremenjenih pridelkov, zlasti za bioenergijo in vlakna;
- podpiranjem prizadevanj za razvoj okoljskih in ekosistemskih računov za zagotovitev informacij pri analizah prilagoditev na podnebne spremembe in njihovi omilitvi ter njihovo zagotovitev kot podatkov za vnos v ocene EEA, vključno z ocenama Eureka 2012 in SOER 2010.

2.9 Energija

Naš glavni cilj

Zagotoviti celovite presoje, analize o tem, kako spremembe v politiki in delovanju znotraj energetskega sektorja prispevajo k omilitvi podnebnih sprememb, vplivajo na zdravje ljudi in okolja, stroških in koristih, napredku glede doseganja političnih ciljev in okoljske učinkovitosti na podlagi najnovejših podatkov, modelov in kazalcev.

Analiza

Energetska politika bo še naprej imela osrednjo vlogo v boju proti podnebnim spremembam, medtem ko bo hkrati zagotavljala varno dobavo energije v Evropi. Proizvodnja in poraba energije, vključno z obnovljivo energijo, kot je bioenergija, bistveno vplivata na zdravje ljudi in okolja z izpusti onesnaževal zraka, ustvarjanjem odpadkov, poškodbami tal, razlitji nafte itd. Evropska komisija nadalje razvija zakonodajni paket v zvezi energetske politiko in politiko podnebnih sprememb, kakor je bilo dogovorjeno decembra 2008, vključno z ukrepi za doseganje ciljev do 2020 za obnovljivo energijo, gorivo v cestnem prometu in energetske učinkovitost, vzpostavitev okvira za zajemanje in shranjevanje ogljika ter razvoj predstavitvenih obratov. Nadaljnja prizadevanja se prav tako vlagajo v energetske učinkovitost, zmanjševanje povpraševanja po energiji, pospeševanje vzpostavitve pravega notranjega energetskega trga, spodbujanje energetskih raziskav in razvoja tehnologije in okrepitev mednarodnega sodelovanja na področju energetskih vprašanj. Evropska prizadevanja na tem področju so tesno povezana s prizadevanji v svetu.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- razvojem in ohranjanjem energetskih ter okoljskih kazalcev in najboljših praks na podlagi nacionalnih podatkov in informacij, ki se pošljejo agenciji EEA, Mednarodni agenciji za energijo, Programu ZN za okolje (UNEP), Eurostatu in drugim službam Komisije;
- ocenjevanjem okoljskih omejitev in koristi tehnologij obnovljive energije, razvoja novih energetskih tehnologij in virov, vključno z biogorivi in uporabo šote, zajemanja in shranjevanja ogljika v sodelovanju z Evropsko komisijo, Programom ZN za okolje (UNEP) ter raziskovalnimi in poslovnimi srenjami;
- zagotavljanjem rednih posodobitev energetskih in okoljskih kazalcev, vključno z energetskimi subvencijami, ter podatkov za vnos v celovite presoje EEA in
- ocenjevanjem pritiskov proizvodnje in porabe energije na okolje, vključno z energetske učinkovitostjo in potrošniškimi politikami, izbiro goriv, porazdelitvijo omilitve podnebnih sprememb/energetske varnost ter stroški, koristi in izmenjavami v zvezi z okoljskimi vidiki te porazdelitve, kot sta voda in biotska raznovrstnost.

2.10 Promet

Naš glavni cilj

Oceniti vplive prometa na zdravje ljudi in okolja s pomočjo prometnih in okoljskih kazalcev, modelov in scenarijev. To bo med drugim vključevalo spremljanje napredka v zvezi z doseganjem ciljev politike za promet, povezanih z okoljem, in prizadevanje za predstavitev možnih novih rešitev za dostopnost in trajnostno mobilnost.

Analiza

Promet je sestavni del večine dejavnosti, ki skupaj tvorijo osnovo nacionalnega bruto domačega proizvoda. Obseg prometa bolj ali manj raste vzporedno z gospodarstvom in tako vpliva na številna okoljska vprašanja, med katerimi so najbolj vidna podnebne spremembe, izguba habitatov, hrup in onesnaževanje zraka. Čeprav se je rast izpustov toplogrednih plinov iz prometnega sektorja v zadnjem času upočasnila, napovedi za prihodnost predvidevajo znatno rast, če ne bodo izvedeni dodatni omilitveni ukrepi.

Zato EU razmišlja o sklopu politik in ukrepov, kot so vključitev zračnega prometa v sistem trgovanja z emisijami v EU, zmanjševanje izpustov CO₂ iz avtomobilov in sheme infrastrukturnega zaračunavanja. Vendar pa prometa ne smemo povezovati zgolj s podnebnimi spremembami; t.i. Paket za „ozelenitev prometa“ je korak v smeri razširitve te razprave.

Razvoj prometne politike precej usmerja cilj za vzpostavitev bolj „trajnostnega prometnega sistema“, pri čemer sta dostopnost in mobilnost na prvem mestu. Vendar pa zaenkrat ti pogoji še ne delujejo in ne prispevajo k okoljskim izboljšavam. Kot odgovor na čedalje ambicioznejše cilje glede izpustov toplogrednih plinov je treba razviti cilje za posamezne sektorje posebej. Za zagotovitev morebitnih postranskih koristi bi morali ti cilji zajemati tudi vse glavne vidike (izpuste v zrak, hrup, izgubo habitatov itd.) „trajnostnega prometnega sistema“ in njegove uporabe.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- ohranjanjem, razvijanjem in racionaliziranjem prometnih in okoljskih kazalcev ter sodelovanjem z Eurostatom, organizacijama ITF/OECD in Evropsko komisijo, da bi dopolnili zbirko podatkov EEA prek partnerjev Eioneta, zlasti na področjih ocen hrupa, ki izvira iz prometa, rabe tal in vzorcev tovarnega prometa;
- izdelavo ocen napredka prometnega sektorja glede vključevanja okoljskih pomislekov v svoje politike na podlagi kazalcev kot prispevek k rednim celovitim in medsektorskim presojam EEA;
- analiziranjem prispevka prometa h kakovosti zraka in hrupu v evropskih mestih;
- izdelavo geografsko določenih popisov izpustov iz prometa;
- zagotavljanjem informacij za postopek izboljšanja okoljskega delovanja mednarodnega zračnega in pomorskega prometa ter njune vključitve v pokjotsko ureditev omilitve posledic podnebnih sprememb z zagotavljanjem ustreznih informacij, osredotočenih zlasti na izpuste onesnaževal zraka in toplogrednih plinov, in
- razvojem scenarijev za trajnostni prometni sistem, preučevanjem energetske učinkovitosti, trajnostne mobilnosti in dostopnosti ter sinergij z razvojem sosesk in okrožij z opredelitvijo in označitvijo različnih možnih ukrepov, tehnoloških možnosti, možnosti upravljanja s povpraševanjem in možnosti obnašanja uporabnikov v sodelovanju s prometno industrijo, JRC in službami Evropske komisije.

Strateško področje 3

Celovita presoja vplivov na okolje

Obstaja vedno večja potreba po izvajanju okoljskih ocen različnih geografskih področij v Evropi, sosednjih državah in v svetu oziroma po prispevanjem k tem ocenam. Te ocene so potrebne, ker pomagajo uokviriti, podpirati in ovrednotiti napredek najrazličnejših političnih procesov. Obstaja tudi vedno večja potreba po vključitvi ekonomskih informacij, v prihodnost usmerjenih vidikov in po obravnavanju negotovosti. Vendar pa povečevanje števila in raznolikosti ocen vodi k neučinkovitosti, prekrivanju in nedoslednostim, kar lahko spodkoplje njihovo učinkovitost.

EEA mora v skladu s svojo uredbo o ustanovitvi vsakih pet let objaviti poročilo o stanju in izgledih evropskega okolja. Naslednje poročilo mora objaviti leta 2010. Od svojega nastanka je EEA prav tako objavila štiri vseevropske ocene, ki so zajemale države Vzhodne Evrope, osrednje Azije in Kavkaza, dve sta bili osredotočeni na Sredozemlje in dve na Arktiko. Poleg tega smo čedalje več pozornosti namenjali razvoju scenarijev in projekcijskim študijam, ekonomskim ocenam in zgodovinskim analizam glede vprašanj okolja in zdravja, da bi izboljšali razvoj politike in odločanje v razmerah velike negotovosti in zapletenosti.

V naslednjih petih letih bo EEA izvedla svoje glavno petletno poročanje in ocenjevanje ter skupaj s partnerji pripravljala in prispevala k drugim regionalnim, vseevropskim in svetovnim ocenam. Njen cilj bo prav tako zagotoviti močno podlago za akcijski program EU za okolje.

Za zagotovitev, da bodo te ocene podpirale postopke sprejemanja odločitev in politični razvoj, bo večji poudarek posvečen štirim točkam:

- celoviti analizi okoljske politike in ocenam nacionalnih in regionalnih politik ter ukrepov za zaščito okolja, npr. na področju prometa in infrastrukture, kmetijstva (biotehnologije in transgeni organizmi), energije in industrije (trajnostne proizvodnje in potrošnje ter nanotehnologije) in financ (zavarovanje) ter trgovine (distribucija);
- sprejemanju odločitev v razmerah tveganja, negotovosti in zapletenosti ter uporabi orodij v podporo odločitvam;
- zagotavljanju večjega števila družbenih in gospodarskih analiz, da bi s tem pomagali postaviti medsebojno povezanost okolja v ospredje družbenega razmišljanja, ter
- intenzivnejši uporabi scenarijev in drugih, v prihodnost usmerjenih metod za podporo razvoja trajnostne prihodnosti.

Dejavnosti tega strateškega področja so razvrščene v pet tem:

- **celovita presoja vplivov na okolje**
- **regionalna in globalna ocena**
- **podpora odločanju**
- **gospodarstvo**
- **strateška prihodnost**

3.1 Celovita presoja vplivov na okolje

Naš glavni cilj

Sestaviti, objaviti in predstaviti vrhunsko poročilo leta 2010 o stanju in izgledih za okolje v Evropi in vzpostaviti dolgoročno strategijo z našimi omrežji in partnerji za uskladitev prihodnjih globalnih, regionalnih, tematskih in sektorskih ocen in poročil.

Analiza

EEA ima nalogo „vsakih pet let objaviti poročilo o stanju, smereh razvoja in obetih za okolje, dopolnjenih s poročili o kazalcih glede posebnih vprašanj“ (člen 2 uredbe o ustanovitvi EEA). Naslednje poročilo o stanju in izgledih za okolje je na vrsti leta 2010.

Glavna petletna poročila EEA omogočajo strateško ugotavljanje stanja in v prihodnost usmerjene ocene okoljskih vprašanj z vidika trajnosti v državah članicah EU, državah kandidatkah in morebitnih državah kandidatkah. Poročila prispevajo k strateškemu oblikovanju politike s področja okolja na evropski ravni, vrednotenju akcijskih programov in strategij EU za okolje ter pripravi prihodnjih programov.

Ocena SOER 2010 bo prispevala k ovrednotenju šestega okoljskega akcijskega programa in ustreznih delov Strategije trajnostnega razvoja EU za zagotovitev perspektive o poznejšem programu na podlagi njegovih trendov in v prihodnost usmerjenih projekcij in pri nastajajočih vprašanjih.

Ob priznavanju širokega interesa za oceno SOER 2010 se bodo oblikovali različni izdelki in multimedijška sredstva, ki bodo ustrezali različnemu občinstvu, vključno z ocenami o tematskih vprašanjih in na ravni posameznih držav.

Na začetku nove strategije bo vzpostavljena nova izboljšana perspektiva v zvezi z ocenami, kar bo agenciji EEA omogočilo, da izpolni svojo glavno obveznost petletnega poročanja in se na te številne zahteve odzove skladno, uspešno in učinkovito.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- usklajevanjem prispevkov iz tematskih dejavnosti, sistema SEIS in poglavitnih sklopov kazalcev v Evropi (vključno s tistimi, ki jih upravlja Eurostat) za izdelavo tematske celovite presoje vplivov na okolje, ki bo temeljila na kazalcih, o smereh in izgledih v Evropi;
- vodenjem postopka, osredotočenega na posamezne države, za razvoj državnih analiz ter sistema kazalcev in na tej podlagi razvijati primerjalno analizo, usmerjeno v pridobivanje znanja glede stanja ukrepanja, stanj in odzivov na državni ravni;
- izboljšanjem komunikacije in razširjanja ocen z multimedijskimi, uporabnikom prijaznimi večjezičnimi informacijami;
- izdelavo medsektorske celovite presoje okoljskih vprašanj, usmerjene v prihodnost, ki se bo ukvarjala s tem, kako se lahko z vidika trajnosti razvije medsebojno vplivanje med okoljskimi vprašanji ter evropskim in svetovnim družbeno-gospodarskim razvojem v okviru različnih verjetnih scenarijev in kako bi lahko ti vplivali na Evropo, sosednje države in druge dele sveta;
- razvojem dolgoročne strategije za celovite presoje vplivov na okolje v regiji, ki bi zajemala trenutni petletni poročevalni krog ter druge regionalne in svetovne ter na vprašanja usmerjene ocenjevalne potrebe.

3.2 Regionalna in globalna ocena

Naš glavni cilj

Načrtovati, pripraviti, prispevati k izdelavi in izdelati regionalne ocene v podporo različnim politikam in političnim procesom v skladu z dolgoročno strategijo EEA za celovite presoje in petletno poročanje.

Analiza

Skupni geografski in okoljski vzorci označujejo posebna območja v Evropi, kot so obalna območja in pogorja. Na eni strani ustrezajo stvarnosti evropske krajinske raznovrstnosti in na drugi strani nekaterim oblikam usmerjenih procesov in politik ali splošneje teritorialni koheziji. Analiziranje okoljskega statusa teh raznolikih območij, kot je obalno, mestno, podeželsko, gorsko, je tako ukoreninjeno v posebnih družbeno-gospodarskih značilnostih različnih območij in v trenutnih ter zgodovinskih vzorcih rabe tal. To ima velike posledice, saj je treba v veliko politikah in scenarijih za sprejemanje odločitev upoštevati številne medsebojne vplive, kot so na primer širjenje mest na podeželska območja, vpliv urbanizacije v obalnih območjih na ekosistemske storitve, vloga gorskega kmetijstva pri ohranjanju kmetijskih površin z visoko naravno vrednostjo. EEA je vključena v izdelavo številnih regionalnih ocen in postopke poročanja o stanju okolja.

Takšni primeri so delo v okviru evropske politike sosedstva in strategije EU za Srednjo Azijo; usklajevanje in izdelava sistema kazalcev v okviru postopka pobude za Sredozemlje Horizon 2020 za merjenje napredka na podlagi dogovorjenega sklopa kazalcev; globalna ocena ocen Generalne skupščine ZN za razvoj rednega postopka za ocenjevanje morskega okolja in oceno arktičnega in ključnih ekosistemov, kot so mokrišča in alpska območja.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- omogočanjem povezav in enostavnega dostopa do sistema SEIS, omrežja Reportnet in različnih orodij za izdelavo celovitih presoj, da bi drugim v širši skupnosti omogočili kar najboljšo uporabo takega napredka;
- sodelovanjem z akcijskim programom za Sredozemlje, Eurostatom in drugimi partnerji pri organizaciji rednega procesa poročanja v okviru pobude Horizon 2020, objavljanjem petletnih in dvoletnih poročil o sredozemskem okolju;
- načrtovanjem in pripravo petega vseevropskega ocenjevalnega poročila;
- sodelovanjem pri oceni ocen morskega okolja Generalne skupščine ZN, dejavnosti programa UNEP-GEO, drugih dejavnosti programa UNEP DEWA in drugimi ocenami ZN prek strokovnih skupin in predsedovanja odborom;
- opredelitvijo potreb po izdelavi in pripravo posebnih prilagojenih ocen o stanju arktičnega okolja;
- opredelitvijo potreb po izdelavi in pripravo ustreznih ocen v podporo kohezijskim politikam, prostorskemu načrtovanju in področjem, ki jih opredeljuje njihova ekološka sorodnost (npr. obala, celina, morja, mestna, podeželska in gorska območja), in
- z izboljšanjem in razširjanjem komunikacij o pomembnosti in podlagi celovitih presoj prek multimedijjskih, uporabnikom prijaznih večjezičnih informacij.

3.3 Podpora odločanju

Naš glavni cilj

Spodbujati boljše in širše sprejeto razumevanje posledic sistemskih znanosti, večvzročnosti, negotovosti in virov znanja za podporo pravočasnemu, participatornemu, trdnemu in prilagodljivemu sprejemanju odločitev.

Analiza

Znanost se čedalje bolj zaveda, da so okoljska, ekološka in zdravstvena vprašanja veliko zapletenejša, večvzročna in medsebojno bolj povezana, kakor se je prej domnevalo. Sistemska znanost, nelinearna dinamika in pojavnost mejnih vrednosti so značilnosti večine okoljskih in zdravstvenih vprašanj, kot so podnebne spremembe; štiri prednostne bolezni in motnje iz akcijskega načrta za okolje in zdravje EU, zdravje ekosistemov in izguba biotske raznovrstnosti. Pravočasni odzivi vlad, in čedalje bolj tudi civilne družbe, na motnje v tako zapletenih ekoloških in biotskih sistemih vključujejo ukrepanje na ne tako trdni podlagi in včasih na različnih ravneh jasnosti (npr. avtohtono znanje, koristno znanje namesto točnih podatkov), če želimo iz previdnosti preprečiti škodo. Te odločitve je treba sprejemati ob upoštevanju širše baze znanja, ki deloma izhaja iz sodelovanja javnosti, podprte z vedno večjim zavedanjem učinkovitosti in posledic prejšnjega ukrepanja oziroma neukrepanja ob porajajočih se težavah in ob zgodnjih svarilih.

Sodelovanje deležnikov se prav tako čedalje bolj priznava kot sestavina učinkovitega sprejemanja odločitev glede vprašanj, ki izhajajo iz zapletenih sistemov, kot so upravljanje porečij, strateška presoja vplivov, prilagajanje na podnebne spremembe, gospodarjenje z zemljišči, varstvo narave, prostorsko načrtovanje, razvoj strategij za prihodnost, upravljanje z vidika povpraševanja: prometa, rabe vode, energije in virov ter laično spremljanje okoljskih sprememb.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- razvojem analiz preteklega okoljskega odločanja (npr. poročilo z naslovom *Pozne lekcije iz zgodnjih svaril*, 2. del), da bi zagotovili večjo bazo znanja, na podlagi katere bi lahko opredelili in izvajali prihodnje politične ukrepe, ki bodo pravočasni, trdni in prilagodljivi;
- spodbujanjem dolgoročnega spremljanja parametrov, občutljivih na nepričakovano, da bi bolje predvideli motnje v biotskih in zdravstvenih sistemih;
- preučevanjem raznolikih metod za doseganje učinkovitega sodelovanja javnosti pri prepoznavanju in obvladovanju nastajajočih okoljskih in zdravstvenih vprašanj;
- razvojem in uporabo orodij v podporo odločitvam na ključnih področjih, kot so podnebne spremembe, prilagajanje, vrednotenje ekosistemov in ocene ranljivosti;
- analiziranjem in pomočjo pri usklajevanju preglednejših pristopov k oceni znanstvenih in drugih oblik znanja, kot je avtohtono znanje, in podpiranjem širše uporabe previdnostnega načela;
- izboljšanjem in poenostavitvijo izrazoslovja, ki se uporablja za opredelitev razmerja med vzroki posledicami ter negotovosti v ekoloških in biotskih sistemih, s spodbujanjem širokega sprejetja takega izrazoslovja;
- razvijanjem, skupaj s partnerji, boljšega razumevanja vrst sodne prakse, v katerih bodo ustrezno izražene potrebe okolja, in
- izboljšanjem ozaveščenosti v zvezi s temi vprašanji prek delavnic s širokim krogom deležnikov.

3.4 Gospodarstvo

Naš glavni cilj

Podpirati in zagotavljati celovite gospodarske analize, vključno z modeliranjem med različnimi temami (biotska raznovrstnost, podnebne spremembe, morje, prostorsko načrtovanje, okolje in zdravje) in gonilnimi silami (kmetijstvo, promet, (bio)energija), s poudarkom na stroških političnega neukrepanja, stroški ukrepov, koristih izboljšane kakovosti okolja in ekosistemskih storitev ter vlogi in vplivu tržnih instrumentov ter reforme na področju okoljskih davkov. V središču teh dejavnosti bo vzdrževanje zbirke podatkov.

Analiza

Čedalje večji poudarek je na gospodarski škodi in izgubi blaginje v primeru neustreznega ukrepanja oziroma neukrepanja. Hkrati morajo politike in ukrepi sprožiti učinkovite in najcenejše rešitve. Gospodarska sestavina okoljskih analiz in ocen se povečuje, kar se odraža v nadaljnjem razvoju metod, kot so predhodna ocenitev stroškov političnega neukrepanja, presoje vplivov in celovite analize ter naknadna vrednotenja. Tržni instrumenti so čedalje bolj priznani kot morebitna orodja varčevanja, reforma na področju okoljskih davkov pa je usmerjena k uskladitvi okoljskih, davčnih in družbenih ciljev.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- nadaljnjim razvojem zbiranja podatkov in ocen o gospodarskih posledicah ukrepanja oziroma neukrepanja;
- razvojem celovitih analiz gospodarskih gonil in okoljskih problemov ter političnih orodij;
- pripravo popisov in ocen o vlogi tržnih rešitev in reform na področju okoljskih davkov;
- ovrednotenjem stroškov tržne in netržne škode kot posledice neukrepanja, povzročene ekosistemskim storitvam in človekovi blaginji, kot prispevek za evropske ekološke ocenjevalne programe;
- izvajanjem celovitih analiz okoljskih posledic in učinkovitosti virov glavnih gonilnih sil ter rešitev, s poudarkom na tržnih pristopih, kot so trgi ogljika in okoljski davki;
- izvedbo analize reforme na področju okoljskih davkov kot odgovora na dolgoročno trajnostno uskladitev okoljskih, gospodarskih/davčnih in družbenih ciljev ter
- nadaljnjim razvojem metodologij, vključno s prenosom koristi, za zvišanje rezultatov študij primerov netržnega vrednotenja in vrednotenja rabe tal ter ekosistemskem računovodstvu (LEAC).

3.5 Strateška prihodnost

Naš glavni cilj

Pomagati razširiti strateško odločanje med glavnimi strankami in partnerji agencije EEA z nadaljnjim razvojem ocen na podlagi scenarijev na posebnih področjih, kot je v prihodnost usmerjena komponenta glavnih ocen EEA, spodbujanjem ukrepov izgrajevanja zmogljivosti in z boljšo izrabo obstoječih postopkov, informacij in metod, da bi zagotovili uporabniku prilagojene možnosti za prihodnost.

Analiza

Čedalje bolj se priznava pomen študij prihodnosti in zlasti scenarijev pri odločanju, saj so zapletenost, povečanje tveganja in negotovosti okoljskih vprašanj čedalje bolj očitni.

V prvih letih svojega delovanja je EEA svoja prizadevanja na tem področju osredotočila na vključitev usmeritve v prihodnost v svoje glavne ocene, ki zajemajo EU (SOER) in na vpogled v izvajanje okoljske politike Skupnosti prek analize „oddaljenosti od cilja“. Po analizi, predstavljeni v petletnem poročilu o stanju in obetih iz leta 1999, ter spremembi uredbe je EEA dobila nalogo, da vključi v svoje ocene tudi pogled v prihodnost.

Posledično se je delo EEA razširilo s poročil SOER na tematska področja in prek obstoječe zakonodaje in meja Evrope. V zadnjem strateškem obdobju so glavnino dela predstavljali obsežni ocenjevalni postopki, vključeni v petletno poročilo o stanju in izgledih iz leta 2005 in za Beograjsko konferenco v 2007 z naslovom „Okolje za Evropo“. Poleg tega smo prispevali k postopku GEO Programa Združenih narodov za okolje (UNEP). Nadalje je bil obširno predstavljen potencial scenarijev za uokvirjanje vprašanj v zgodnjih fazah političnega ciklusa in kot način vključitve strateškega razmišljanja v oblikovanje politike prek zelo priznane izdelave scenarijev PRELUDE.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli z:

- nadaljnjim podpiranjem tekočih ocenjevalnih postopkov EEA in zlasti analize prihodnosti za oceno SOER 2010 ter oceno o evropskih ekosistemih (Eureca 2012);
- spodbujanjem uporabe scenarijev in tehnik kratkoročnega napovedovanja pri strateškem odločanju z razvojem smernic, najboljših praks in učnih orodij, dostopnih prek spleta;
- spodbujanjem izdelave novih v prihodnost usmerjenih ocen/v obliki scenarijev na posebnih področjih, območjih in tematikah;
- nadaljnjim raziskovanjem vplivov trenutne uporabe in učinkovitosti scenarijev pri strateškem okoljskem odločanju;
- nadaljnjim razvojem sistemov prek sistema SEIS za informacije, usmerjene v prihodnost, in razvojem bolj prilagojenih orodij za upravljanje s temi informacijami ter
- okrepitvijo sodelovanja z državami in drugimi večjimi akterji na tem področju (tj. GD za okolje, JRC, Eurostat), da se oblikujejo strateška partnerstva z ustreznimi centri znanja in raziskovalnimi programi za spodbujanje izgradnje zmogljivosti, izboljšanje metodoloških pristopov in njihovo razširitev na podjetja in nevladne organizacije, kadar je to ustrezno.

Strateško področje 4

Informacijske storitve in komunikacije

Potreba po lahko razumljivih, vedno svežih informacijah je precej narasla že v času strategije za obdobje 2004–2008. Ta potreba izhaja od nosilcev političnega odločanja in tudi od evropskih državljanov, ki vedno bolj želijo popolno preglednost informacij, ki jih zagotavljajo javni organi. Vzporedno s tem nam hitri razvoj novih informacijskih tehnologij pripravlja orodja za učinkovitejšo komunikacijo.

V naslednjih petih letih si bo EEA prizadevala evropskim nosilcem odločanja in državljanom priskrbeti neodvisne informacije, ki jih potrebujejo za sprejemanje informiranih odločitev v zvezi z okoljem, in povečevala ozaveščenost o okolju s preglednim in razumljivim posredovanjem naših sporočil čim širši javnosti.

Informacijske storitve in komunikacije EEA so podprte s številnimi evropskimi pobudami, pri katerih je EEA pozvana za zagotovitev podpore, vključno s skupnim okoljskim informacijskim sistemom, direktivo Inspire za zagotavljanje prostorskih podatkov, Aarhuško konvencijo o dostopu do okoljskih informacij in sistemom GMES — tehničnemu paradnemu konju EU, usmerjenem k boljši združitvi spremljanja na kraju samem in satelitskega spremljanja.

EEA želi v času strategije namerava zagotoviti, da bo njeno spletišče postalo svetovno priznani portal za zagotavljanje pravočasnih in ustreznih okoljskih informacij o stanju in izgledih evropskega okolja. Cilj je zagotoviti izdelke in storitve z visoko berljivostjo, uporabnostjo in skladnostjo sporočil za večjezično uporabniško skupnost EEA.

Spletišče se bo iz takega, na katerem so shranjeni dokumenti, razvilo v interaktivno spletišče in portal, ki podpira dvosmerno komuniciranje in ki bo učinkovito prispevalo k izboljšanju kakovosti in širitvi izobraževanja o okolju.

Še naprej se bomo osredotočali na pisanje rednih novic na spletu in čim bolj izkoristili multimedijske tehnike za kar najboljši doseg in vpliv sporočil EEA.

Delo na tem strateškem področju bo potekalo v okviru dveh tem:

- **skupni okoljski informacijski sistem**
- **komunikacije**

4.1 Skupni okoljski informacijski sistem

Naš glavni cilj

Posodobiti obstoječe poročevalske sisteme v mrežo porazdeljenih sistemov, ki omogočajo spletni dostop do podatkov, ki se upravljajo čim najbližje viru, ter izboljšati kakovost in pravočasnost informacij. EEA in Eionet bosta sodelovala z Evropsko komisijo in drugimi mednarodnimi interesnimi skupinami pri izvedbi sistema. EEA bo to dosegla z nadaljnjo graditvijo na teh sistemih in orodjih, ki so bili razviti za poročanje (Reportnet), nastajajočih pobudah v zvezi z e-upravo, Infrastrukturi za prostorske podatke v Evropi (Inspire), Sistemu za globalno opazovanje okolja in varnosti (GMES), Skupini za opazovanje Zemlje (GEO) in Globalnemu sistemu vseh sistemov za opazovanje Zemlje (GEOSS).

Analiza

Februarja 2008 je Evropska komisija sprejela sporočilo o predlogu za izboljšanje, posodobitev in racionalizacijo obstoječih okoljskih informacijskih sistemov z vzpostavitvijo Evropskega skupnega okoljskega informacijskega sistema (SEIS).

SEIS je porazdeljen, povezan, spletni informacijski sistem, temelječ na mreži pošiljateljev javnih informacij, ki si izmenjujejo informacije in podatke o okolju. Zgrajen je na obstoječi e-infrastrukturi, sistemih in storitvah v državah članicah in institucijah EU, zlasti tistih, ki spadajo v okvir agencije EEA in omrežja Eionet.

Sistem skuša bolje povezati vse obstoječe podatkovne in informacijske tokove v zvezi z okoljskimi politikami in zakonodajo EU, vključno z izvedbo infrastrukture za prostorske podatke v Evropi (Inspire), ter druge podatke in sprotne opazovanja, ki so povezani z nastajajočimi okoljskimi prednostnimi nalogami, ter storitve, ki izhajajo iz globalnega opazovanja okolja in varnosti. Zagotavljal bo lahko dostopne informacije nosilcem politike in državljanom. Velik izziv bo sistem SEIS razviti kot platformo, ki se lahko uporablja tudi za obojestransko komuniciranje o okolju, in sicer za omogočanje uporabnikom, da svoje informacije naložijo in delijo z drugimi od lokalne do svetovne ravni.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli s:

- sodelovanjem z omrežjem Eionet, Evropsko komisijo (predvsem prek Skupine štirih in desetih okoljskih podatkovnih centrov) in z

evropskimi tematskimi centri EEA o izvajanju tega porazdeljenega sistema za izmenjavo informacij od lokalne do svetovne ravni na podlagi povezljivosti;

- postopno prireditvijo omrežja Reportneta v orodje za podporo predlagani revidirani standardizirani direktivi o poročanju in pospešitvijo procesa dostopnosti podatkov na spletu;
- osredotočenjem na naše upravljanje evropskih podatkov, vključno z racionalizacijo prednostnih podatkovnih tokov z omrežjem Eionet, usklajevanjem komponente *in-situ* GMES in upravljanjem petih tematskih okoljskih podatkovnih centrov, da bi lahko različnim uporabnikom ponudili številne evropske okoljske baze podatkov v ustreznih oblikah;
- nadaljnjim razvojem naše infrastrukture prostorskih podatkov v skladu s prihodnjimi izvedbenimi pravili za Inspire, da bo postala hrbenica za SEIS;
- razvojem aplikacij in storitev v zvezi z okoljskim spremljanjem in opazovanjem zraka, morja in kopnega z uporabo izboljšane spremljanja na kraju samem in satelitskega spremljanja, ki izhajata iz sistemov GMES in GEO/GEOSS;
- zagotavljanjem vzdrževanja in upravljanja sistema, ki zagotavlja visokokakovostne podatkovne in informacijske storitve 24 ur na dan, sedem dni v tednu, in
- neprestanimi izboljšavami spletišča EEA kot glavnega portala za zagotavljanje pravočasnih in ustreznih informacij o evropskem okolju.

4.2 Komunikacije

Naš glavni cilj

Služiti našim glavnim ciljnim skupinam, nosilcev odločanja in vplivnim osebnostim v Evropi, hkrati pa doseči čim širšo javnost s tesnim sodelovanjem z našimi omrežji ustanov po Evropi in z mednarodnimi ter nacionalnimi mediji; podpirati strateška sporočila EEA na proaktiven, odziven način, da bi tako prispevali k političnim in javnim programom; razvijati več okoljsko vzgojnih gradiv za državljane Evrope; vzpostaviti učinkovito dvosmerno komunikacijo; začeti dialog s ciljnimi skupinami zaradi razumevanja njihovih potreb po informacijah; ter nuditi prave informacije ob pravem času, da bi dosegle največji učinek.

Analiza

Naša komunikacijska strategija je živi dokument, oblikovana za zagotovitev neodvisnih informacij evropskim nosilcem odločanja in državljanom, ki jih potrebujejo za ozaveščeno sprejemanje odločitev o okolju; izboljšuje okoljsko ozaveščenost s preglednim in razumljivim sporočanjem naših sporočil čim širši javnosti; izboljšuje ozaveščenost o pomenu izobraževanja o okolju v Evropi ter povečuje pomen Agencije in njenih omrežij kot ključnih dobaviteljev pravočasnih, ciljno usmerjenih, ustreznih in zanesljivih informacij o evropskem okolju.

Ukrepanje

Naš cilj bomo dosegli s:

- prirejanjem naših izdelkov različnim namenom in občinstvu ter uporabo različnih poti za dostavljanje teh izdelkov;
- izpolnitvijo potrebe po kratkih, lahko berljivih predstavitev glavnih sporočil naših izdelkov, kar je skupna zahteva vseh naših ciljnih skupin, tako strokovnjakov kot splošnega prebivalstva;
- vlaganjem v multimedijsko vsebino našega spletišča, da bo postalo svetovno priznani portal za zagotavljanje pravočasnih in ustreznih okoljskih informacij o stanju in izgledih evropskega okolja;
- združitvijo naših komunikacijskih pobud z okoljskimi agendami Evropske komisije in Evropskega parlamenta, trenutnega predsedstva

Sveta ministrov in javnimi interesi v različnih območjih Evrope;

- razširitvijo našega dosega, da bi zajeli več sektorjev, vključenih v oblikovanje okoljske politike, raziskave in izobraževanje, ter izpolnjevanjem njihovih potreb po okoljskih informacijah, kadar je to mogoče;
- okrepitvijo in razširitvijo naše medijske mreže ter njeno uporabo za povečanje učinka naših sporočil in večjo prepoznavnost Agencije kot ključnega dobavitelja okoljskih informacij;
- izgradnjo celovitega komunikacijskega programa v Agenciji, spodbujanjem tesnega notranjega komuniciranja in usposabljanjem o komuniciranju za osebje EEA;
- izvajanjem bolj ciljno usmerjenega medijskega pristopa, izbiri medija, s katerim želimo sodelovati glede na sporočila, ki jih želimo razširiti, in ciljno skupino, ki jo želimo doseči;
- izdelavo posebnih spletnih izobraževalnih gradiv;
- okrepljenim komuniciranjem z mlajšo javnostjo s prirejanjem glavnih sporočil EEA za različne izdelke, primerne za otroke in za širše izobraževalne namene, in
- spremljanjem učinkovitosti naših dejavnosti za zagotovitev dvosmerne komunikacije in dialoga.

Napoved proračuna

Proračun			
Leto	Osnovna pomoč EU	Prispevek držav nečlanic EU	Skupaj proračun
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Osebj	
Leto	Skupaj redno zaposlenih
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

Mejniki in predvidevanja v zvezi s proračunom

- 2 % povečanje osnovne denarne pomoči EU.
- Skupni proračun ne vključuje namenskih prejemkov drugih generalnih direktorats: ti vključujejo 3 milijone EUR za pobudo GMES (2009–2012) in 5 milijonov EUR za sistem ENP (2009–2012).
- 5 dodatnih pogodbenih delavcev za GMES je bilo vključenih za obdobje 2010–2013.

Evropska agencija za okolje

Strategija EEA 2009–2013
Večletni program dela

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije

2009 — 42 str. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9213-024-4

DOI 10.2800/18142

TH-80-09-543-SL-N
DOI 10.2800/18142

Evropska agencija za okolje
Kongens Nytorv 6
1050 København K
Danska

Tel.: +45 33 36 71 00
Faks: +45 33 36 71 99

E-naslov: eea.europa.eu
Poizvedbe: eea.europa.eu/enquiries

ISBN 978-92-9213-024-4

Evropska agencija za okolje

